

ગુરુવાર, ૨૪ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૬, (૧૦ પાનાં), કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

લાડકી પૂર્તિ

પૃ ૬ ૭

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

‘સર’ને મુદ્દે ચૂંટણી પંચમાં ‘ભૂકંપ’

‘સર’ સામે ચૂંટણી કમિશનરોને જ વાંધો

મતદારચાદીની સઘન સમીક્ષાનો બે ચૂંટણી કમિશનરોએ વિરોધ કરતા વિવાદ થતાં બધું કાયદેસર થયું હોવાનો ચૂંટણી પંચનો દાવો

નવી દિલ્હી: મતદારચાદી સુધારણાની પ્રક્રિયા એટલે કે સ્પેશ્યલ ઇન્ટેન્સિવ રિવિઝન (સર) અંગે ચૂંટણી પંચના બે કમિશનરે ઉઠાવેલા કહેવાતા વાંધાને કારણે વિવાદમાં આવેલા ચૂંટણી પંચે બુધવારે સ્પષ્ટતા કરી હતી કે કોઇ પણ સંસ્થામાં કોઇ મુદ્દે ચર્ચાવિચારણા વખતે ભિન્ન અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવાનું સામાન્ય ગણાય. અમારા બધા આદેશ પૂરી કાયદેસર મંજૂરી સાથે અને કાનૂની પ્રક્રિયાને અનુસરીને જ લેવાયેલા હોય છે. દરમિયાન, વિપક્ષે મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર જ્ઞાનેશકુમારને હોદ્દા પરથી દૂર કરવાની, તેમની સામે કાયદેસર કાર્યવાહી કરવાની અને રાજ્યોમાં નવેસરથી ચૂંટણી યોજવાની માગણી કરી હતી.

ગેરરીતિને ‘જ્ઞાનેશગંટ’ (જ્ઞાનેશકુમાર દ્વારા આચરવામાં આવેલું કૌભાંડ) ગણાવ્યું હતું. લોકસભામાંના વિપક્ષના નેતા રાહુલ ગાંધીએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે ભાજપ, રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ (આરએસએસ) અને ચૂંટણી પંચે ‘વોટ-ચોરી’ કરીને દેશભ્રોહનો ગુનો કર્યો છે. ચૂંટણી પંચે એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે ચૂંટણી પ્રક્રિયાને વધુ સારી બનાવવા માટે માત્ર ત્રણ કમિશનર જ નહિ, પરંતુ ચૂંટણી પંચના દરેક અધિકારીને પોતાનું મંતવ્ય કે સૂચન રજૂ કરવાનો અધિકાર છે. તેણે એક નિવેદનમાં જણાવ્યું હતું કે ચૂંટણી પંચના કોઇ પણ મુસદ્દાના સંબંધમાં દરેક અધિકારી મતદારોના અધિકારના રક્ષણ માટે પોતાના સૂચન આપી શકે છે.

અનેક રાજ્યમાં ચૂંટણી પંચે હાથ ધરેલા સ્પેશલ ઇન્ટેન્સિવ રિવિઝન (સર) દરમિયાન ઘણાં મતદારનાં નામ યાદીમાંથી કાઢી નખાતાં ઘણાં રાજકીય પક્ષ અને મતદારોએ તેની સામે વિરોધ નોંધાવ્યો હતો. (એજન્સી) ■

વધતો વિરોધ: ચૂંટણી કમિશનરોમાં મતભેદના અહેવાલો પછી બુધવારે નવી દિલ્હીમાં કોંગ્રેસના કાર્યકરો દ્વારા મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર જ્ઞાનેશકુમારના રાજીનામાની માગણી સાથે દેખાવો કરવામાં આવ્યા હતા. (એજન્સી)

ચૂંટણી કમિશનરની નિમણૂક સમિતિનો વિવાદ: કાયદાને પડકારતી અરજી મોટી બેંચને રિફર કરવા અંગે સુપ્રીમ કોર્ટમાં મતભેદ

નવી દિલ્હી: દેશના મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનર અને અન્ય ચૂંટણી કમિશનરની નિમણૂક કરતી સમિતિમાં દેશના મુખ્ય ન્યાયાધીશને બાકાત રાખતા ૨૦૨૩ના કાયદાની

માન્યતાને પડકારતી અનેક અરજીને મોટી બંધારણીય બેંચને મોકલવા (રિફર કરવા)ના મુદ્દે સર્વોચ્ચ અદાલતની બેંચના બે ન્યાયાધીશે (જુઓ પાનું ૨) ►►

‘સર’ ભસ્માસુર જેવું: માજી ચૂંટણી કમિશનર

મતદાર નોંધણી ફોર્મ-કમાંનો સુધારો ગેરકાયદે હોવાનો મત

નવી દિલ્હી: ચૂંટણી પંચના ભૂતપૂર્વ મુખ્ય કમિશનર ઓ. પી. રાવતે મતદારચાદીમાંની સુધારણાની પ્રક્રિયા એટલે કે સ્પેશલ ઇન્ટેન્સિવ રિવિઝન (સર)ને મતદારોના મનમાં ડર પેદા કરતી ‘ભસ્માસુર’ જેવી ગણાવી હતી અને દાવો કર્યો હતો કે મતદાર નોંધણી ફોર્મ-ક માંના સુધારાની કામગીરી ‘સાવ ખોટી અને ગેરકાયદે’ છે. ચૂંટણી પંચના અન્ય ભૂતપૂર્વ કમિશનર એસ. વાયા. કુરેશીએ સવાલ કર્યો હતો કે શું કાયદેસર ખામી ધરાવતી મતદારચાદી સુધારણા પ્રક્રિયા દ્વારા તૈયાર કરાયેલી

મતદારચાદીથી મતદાન ચોજી શકાય? બે ચૂંટણી કમિશનર - સુખબીરસિંહ સંઘુ અને વિવેક જૌશીએ મતદારચાદી સુધારણા પ્રક્રિયા દરમિયાન અનેક મતદારના યાદીમાંથી કાઢવામાં આવેલા નામ સહિતના વિવિધ મુદ્દે વાંધો ઉઠાવ્યો હોવાના એક અખબારના અહેવાલના સંબંધમાં પ્રતિભાવ આપતા બે ભૂતપૂર્વ મુખ્ય ચૂંટણી કમિશનરે આ નિવેદન કર્યાં હતાં. સુખબીરસિંહ સંઘુ અને વિવેક જૌશીએ એવો આક્ષેપ કર્યો હોવાનું (જુઓ પાનું ૨) ►►

આ રવિવારે બેંકો ખૂલ્લી રહેશે

સોમવારથી ત્રણ દિવસ માટે બેંક કર્મચારીઓ હડતાળ પર જવાના હોવાથી સરકારનો આદેશ

નવી દિલ્હી: યુનાઇટેડ ફોરમ ઓફ બેંક યુનિયન્સ(યુએફબીયુ)ની હડતાળને ધ્યાનમાં રાખીને ગ્રાહકોની સુવિધા માટે આગામી રવિવાર એટલે કે ૨૭ સપ્ટેમ્બરના રોજ પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંકો સહિતની તમામ બેંકો ખુલી રહેશે. આ જાણકારી નાણાં મંત્રાલયે બુધવારે એક નિવેદનમાં આપી હતી. યુએફબીયુએ ૨૮થી ૩૦ સપ્ટેમ્બર સુધી ત્રણ દિવસની દેશવ્યાપી હડતાળનું આહ્વાન કર્યું છે. તેમની મુખ્ય

માગણીઓમાં બેંકોમાં પાંચ દિવસનો બેંકિંગ સમાહ લાગુ કરવાનો સમાવેશ થાય છે. આ સંગઠન બેંકિંગ ક્ષેત્રના લગભગ ૯૦ ટકા કર્મચારીઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતું હોવાનો દાવો કરે છે. મંત્રાલયે નિવેદનમાં જણાવ્યું કે ૨૮થી ૩૦ સપ્ટેમ્બર સુધી પ્રસ્તાવિત ત્રણ દિવસની હડતાળ અને તેની પહેલા ૨૬ અને ૨૭ સપ્ટેમ્બરના રોજ શનિવાર અને રવિવારની રજાઓને ધ્યાનમાં રાખીને સરકારે ગ્રાહકોને

બેંકિંગ સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે આ સહિયા પગલું લીધું છે. નિવેદનમાં જણાવાયું છે કે લોકોની બેંકિંગ જરૂરિયાતો લાંબા સમય સુધી પ્રભાવિત ન થાય તેની ખાતરી કરવા માટે તમામ જાહેર ક્ષેત્રની બેંકો અને પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંકો ૨૭ સપ્ટેમ્બરને રવિવારના રોજ સામાન્ય રીતે કાર્ય કરશે. ભારતીય રિઝર્વ બેંકે તમામ બેંક શાખાઓ, ઓફિસો, એટીએમ સાથે જોડાયેલી શાખાઓ અને કરન્સી ચેસ્ટને

૨૭ સપ્ટેમ્બરે સંપૂર્ણ રીતે કાર્યરત રાખવાનો પરવાનગી આપી દીધી છે. નાણા મંત્રાલય હેઠળ આવતા નાણાકીય સેવા વિભાગે જણાવ્યું કે બેંક ગ્રાહકોની સુવિધા અને કલ્યાણ સરકારની સર્વોચ્ચ પ્રાથમિકતા છે. સરકાર અને બેંક મેનેજમેન્ટે બેંક કર્મચારી યુનિયનોને પ્રસ્તાવિત હડતાળ ટાળવાની અપીલ કરી છે. તેમજ જરૂરી બેંકિંગ સેવાઓમાં ખલેલ ન પહોંચે તે માટે પગલાં લેવામાં આવ્યા છે. ■

ફૂડ નિયામકની એમેઝોન, સ્વિગી, બિગબાસ્કેટ, ઝેપ્ટો અને ફ્લિપકાર્ટ પર તપાઈ

નવી દિલ્હી: ખાદ્યપદાર્થોના નિયામક ફૂડ સેફ્ટી એન્ડ સ્ટાન્ડર્ડ આ ઓથોરિટી ઓફ ઇન્ડિયા (એફએસએસએઆઈ)એ ગેરમાર્ગે દોરનારા દાવા અને પ્રતિબંધિત પ્રોડક્ટ વેચવા સહિતના નિયમોની ન બજાવણી કરવા માટે વિવિધ ઇ-કોમર્સ પ્લેટફોર્મ સામે દંડાત્મક કાર્યવાહી શરૂ કરી છે. નિયામકે સોશ્વલ મીડિયામાં લખેલી પોસ્ટમાં કહ્યું છે કે અમે ઇ-કોમર્સ પ્લેટફોર્મ જેવા કે એમોઝોન, સ્વિગી, ઈન્સ્ટામાર્ટ, બિગબાસ્કેટ, ફ્લિપકાર્ટ ઇન્ડિયા અને ઝેપ્ટો પર નિયમોના પાલન ન કરવા બદલ મોટી તવાઈ લાવી છે. આમાં ખોટી રીતે ગ્રાન્ડ ઊભી કરવી, ગેરમાર્ગે દોરનારા દાવા તેમ જ પ્રતિબંધિત કે ઝેરી ખાદ્યપદાર્થોના

વેચાણ કે પ્રદર્શન સહિતના નિયમના ભંગ થાય છે. આગેવાન ઇ-કોમર્સના પ્લેટફોર્મ એમેઝોન, સ્વિગી, ઈન્સ્ટામાર્ટ, બિગબાસ્કેટ અને ફ્લિપકાર્ટ ઇન્ડિયા સામે દંડાત્મક કાર્યવાહી કરી હતી. આ પ્લેટફોર્મ ફૂડ પ્રોડક્ટ ‘ફેપિલો પ્રિમિયમ જેટ બાઈટ્સ-ઝેસ્ટી ઓરેન્જ’ અંગે ગેરમાર્ગે દોરતા દાવા કર્યા હતા. સ્વિગી ઈન્સ્ટામાર્ટ અને બિગબાસ્કેટના કેસમાં નિયામકે મિલ્કી મિસ્ટના અમુક ડેરી પ્રોડક્ટમાં ગેરમાર્ગે દોરનારા દાવા તેમ જ ઉત્પાદકની માહિતી બતાડવાના નિયમનું પાલન ન કરવા માટે કાર્યવાહી કરી હતી. આ પ્રોડક્ટ ‘મિલ્કી મિસ્ટ ફેશ લો ફેટ કીમ’ ‘મલ્કી ફાર્મ ફ્રેશ કૌં’ અને ‘મિલ્કી મિસ્ટ ગ્રીક યોગુર્ટ’ છે. ■

ગૌતમ અદાણી અને તેમનો પરિવાર દેશમાં સૌથી વધુ શ્રીમંત અંબાણી, મિતલ, પુનાવાલાનો યાદીમાં સમાવેશ

નવી દિલ્હી: દેશના સૌથી વધુ ધનાઢ્યની યાદીમાં ગૌતમ અદાણી અને પરિવારે પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે. આ યાદીમાં અદાણીએ મુકેશ અંબાણીને બીજા ક્રમે મૂકી દીધા હતા. દરમિયાન દેશમાં અબજોપતિઓની સંખ્યા વધીને ૩૯૧ થઇ હતી. એમડએમ હુરુન ઇન્ડિયા રિચ લિસ્ટ મુજબ અદાણીની મિલકત ૧૩ ટકા વધીને રૂપિયા ૯.૨૩ લાખ કરોડ (અંદાજે ૯૬ અબજ ડોલર) થઇ હતી. અંબાણીની મિલકત ૧૦ ટકા ઘટીને રૂપિયા ૮.૬૩ લાખ કરોડ થઇ હતી. આ સાથે અદાણી અને અંબાણીની મિલકતનો તફાવત વધીને રૂપિયા ૫૯,૪૦૦ કરોડ થયો હતો.

રસી બનાવતી સિરમ ઇન્સ્ટિટ્યૂટના સાયરસ પુનાવાલા અને પરિવાર દેશના સૌથી વધુ શ્રીમંત લોકોની યાદીમાં ચોથા સ્થાને, તે પછી નાડાર મલ્હોત્રા, કુમાર મંગલમ બિરલા, સન ફાર્માસ્યુટિકલના દિલીપ સંઘવી અને વિમ્પોના અઝીમ પ્રેમજીનો ક્રમ આવે છે. અનિલ અગરવાલ અને પરિવાર રૂપિયા ૨.૦૮ લાખ કરોડની મિલકત સાથે નવમા ક્રમે છે, જ્યારે સમીર મહેતાની મિલકત જેબી કેમિકલ્સના વિલીનીકરણ બાદ બાવન ટકા વધી જતાં તેમણે આ યાદીમાં દસમું સ્થાન મેળવ્યું હતું. ભારતમાં ઓછામાં ઓછી રૂપિયા ૧,૦૦૦ કરોડ કે તેનાથી વધુ મિલકત ધરાવતા લોકોની સંખ્યા વધીને ૧,૮૧૦ થઇ હતી. આ આંકડો ગયા વર્ષની સરખામણીમાં ૧૨૮ વધુ છે. તેઓની કુલ મિલકત ૧૨.૮ ટકા વધીને રૂપિયા ૧૮૭.૫ લાખ કરોડ એટલે કે અંદાજે ૧.૯૬ ટ્રિલિયન ડોલર થઇ હતી. (એજન્સી) ■

ભારતના મિડલ-ઈસ્ટના ઈકોનોમિક કોરિડોરને ટ્રમ્પનો ટેકો સઉદી અરેબિયા માને તો જ આગળ દાળ ગળે

ન્યૂ યોર્ક: સીરિયા અખાતમાંથી ભૂમધ્ય સમુદ્રમાં તેલ અને વાયુ લઈ જવાનું મુખ્ય કોરિડોર બની રહ્યું છે, એવા પ્રસાર માધ્યમના અહેવાલોના અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે ૨૦ દિવસ પહેલાં સરાહના કર્યા બાદ તેમણે મંગળવારે સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘની સામાન્ય સભામાં સંબોધન દરમિયાન ભારતના મધ્ય પૂર્વ-યુરોપના ઈકોનોમિક કોરિડોરને સમર્થન આપ્યું હતું. પશ્ચિમના ઘણા વિચારકો ભારતના સ્થિત કોરિડોરની તુલનામાં સિરીયાના વિકલ્પની હિમાયત કરતા હોવા છતાં ભારતનો કોરિડોર એ વધુ વ્યવહારુ દરખાસ્ત લાગે છે, કારણ કે એ તેલના પુરવઠાકારોને ભારતની રીફાઈનરી અને ગ્રાહકો (ભારતના ઉપખંડ અને યુરોપ) સાથે જોડે છે. તદુપરાંત સીરિયાની રાજકીય સ્થિરતા સામે ટ્રમ્પના ટેકા છતાં પ્રશ્નચર્ચ રહ્યા છે. ભારતનો કોરિડોર ભારતના મુદ્રા બંદરને સંયુક્ત આરબ અમિરાતના ફુજૈરા બંદર સાથે સમુદ્રમાર્ગે જોડશે. ત્યાર બાદ તે પાર્થિવલાઈન વડે સઉદી અરેબિયા, જોર્ડન અને ઈઝરાયલને સૌર શક્તિથી ચાલતી રેલ નેટવર્ક વડે જોડશે. પછી તે હાઈફા બંદર વાટે યુરોપના નેપલ્સ (ઈટલી) અને માર્સેલ્સ (ફ્રાન્સ)ને જડાજો વડે જોડશે. આમાં સૌથી મહત્વનું પાસું એ છે કે ભારતના કોરિડોરમાં હોર્મુઝ સામુદ્રધુની અને સુએઝ (જુઓ પાનું ૨) ►►

ઓઈલ કંપનીઓને રોજ ૫૩૦ કરોડ રૂપિયાનું નુકસાન થઈ રહ્યું છે

નવી દિલ્હી: રેટિંગ એજન્સી આઇસીઆરએ જણાવ્યું હતું કે સરકારી ઓઈલ માર્કેટિંગ કંપનીઓ પેટ્રોલ અને ડીઝલના વેચાણ પર વધતા નુકસાનનો સામનો કરી રહી છે, કારણ કે ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં થયેલો વધારો સ્થાનિક સ્તરે ઇથાણની કિંમતોની સરખામણીમાં વધુ ઝડપી છે. આઇસીઆરએના જણાવ્યા અનુસાર, ઈન્ડિયન ઓઇલ કોર્પોરેશન (આઇઓસી), ભારત પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન લિમિટેડ (બીપીસીએલ) અને હિન્દુસ્તાન પેટ્રોલિયમ કોર્પોરેશન લિમિટેડ (એચપીસીએલ) ને પેટ્રોલ પર પ્રતિ લિટર આઠ રૂપિયા અને ડીઝલ પર નવ રૂપિયાનું નુકસાન થવાનો અંદાજ પડ્યો છે, જ્યારે ઘરેલુ એલપીજી (એલપીજી) સિલિન્ડર પર ‘અંડર-રિકવરી’ (પડતર કિંમત અને વેચાણ કિંમત વચ્ચેનો તફાવત) આશરે ૩૦૦ રૂપિયા પ્રતિ સિલિન્ડર છે. આ સ્તરો પર તેલ માર્કેટિંગ કંપનીઓને દરરોજ ૫૩૦ કરોડ રૂપિયાનું નુકસાન થવાનો અંદાજ પડ્યો છે. પશ્ચિમ એશિયામાં વધતા ભૌગોલિક-રાજકીય તણાવ અને પુરવઠામાં અવરોધોને કારણે તાજેતરના અઠવાડિયામાં ફૂડ ઓઈલના ભાવમાં તીવ્ર વધારો થયો છે. આ વધારો અમેરિકા-ઇરાન વચ્ચેના સંઘર્ષ, સઉદી

અરેબિયાની ઈસ્ટ-વેસ્ટ પાર્થિવલાઈન બંધ થવા અને રેડ સીમાં હુત્તી વિદ્રોહીઓની વધતી ગતિવિધિઓને કારણે થયો છે. ભારત દ્વારા આપાત કરવામાં આવતા ફૂડ ઓઇલના બાસ્કેટનો ભાવ ૨૧, સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૬ના રોજ વધીને પ્રતિ બેરલ ૧૧૭.૪ અમેરિકન ડોલર થયો હતો, જે ૨૦૨૫-૨૬માં સરેરાશ પ્રતિ બેરલ આશરે ૬૬ યુએસ ડોલર હતો. આઇસીઆરએમાં કોર્પોરેટ સેક્ટર રેટિંગ્સના સિનિયર વાઇસ પ્રેસિડેન્ટ અને કો-ચુપ હેડ પ્રશાંત વશિષ્ઠે રિપોર્ટમાં જણાવ્યું હતું કે, પશ્ચિમ એશિયામાં યુદ્ધ અને તેલ પુરવઠાના મુખ્ય માગોમાં અવરોધોને કારણે ફૂડના ભાવમાં ઉછાળો આવ્યો છે. રિફાઇનિંગ માર્જિન પ્રમાણમાં મજબૂત હોવા છતાં ઇથાણ માર્કેટિંગ કંપનીઓ પર દબાણ જોવા મળી રહ્યું છે. એજન્સીએ કહ્યું કે પશ્ચિમ એશિયા સંકટની શરૂઆત બાદથી સિંગાપોર ગ્રોસ રિફાઇનિંગ માર્જિન પ્રતિ બેરલ ૧૦ યુએસ ડોલરથી ઉપર રહ્યું છે, જેને રિફાઇનરી બંધ રહેવાની ઘટનાઓ, પુરવઠામાં અવરોધો અને ઇન્વેન્ટરીમાં ઘટાડાનો સહારો મળ્યો છે. તેમ (જુઓ પાનું ૨) ►►

નિષ્ફળતા એ અંત નથી પરંતુ ચિંતન કરીને વધુ મજબૂતીથી આગળ વધવાનો અવસર: રાષ્ટ્રપ્રમુખ દ્રૌપદી મુર્મૂ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વડોદરાની મહારાજા સયાજીરાવ યુનિવર્સિટી ખાતે ભારતના પ્રથમ નાગરિક રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી દ્રૌપદી મુર્મૂના અધ્યક્ષસ્થાને ૭૫મો વાર્ષિક પદવીદાન સમારોહ યોજાયો હતો. આ સમારોહ પ્રસંગે રાષ્ટ્રપતિશ્રીએ પદવી તથા સુવર્ણચંદ્રક મેળવનારા તમામ વિદ્યાર્થીઓને, તેમના માતા-પિતા અને અધ્યાપકોને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા. આ પ્રસંગે રાષ્ટ્રપતિએ ખાસ કરીને સુવર્ણચંદ્રક પ્રાપ્ત કરનારી દીકરીઓની નોંધપાત્ર સંખ્યાનો ઉલ્લેખ

કરી તેને ‘બદલતા ભારતની ઉજ્જવળ તસવીર’ ગણાવી હતી અને દેશના સમતોલ વિકાસમાં મહિલા સશક્તિકરણની વ્યાપક ભૂમિકાને બિરદાવી હતી. આજના આધુનિક અને ડિજિટલ યુગમાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગ અંગે વાત કરતા તેમણે સ્પષ્ટ કર્યું હતું કે, ટેકનોલોજી એક સાધન છે અને તેનો પ્રાથમિક હેતુ માનવ કલ્યાણ તેમજ લોકોના જીવનને સરળ બનાવવાનો હોવો જોઈએ. ટેકનોલોજી આપણને ડેડા અને ઉત્તરો આપી શકે છે, પરંતુ સાચા પ્રશ્નો પૂછવા, વિવેકપૂર્ણ નિર્ણયો લેવા અને નૈતિક દિશા નક્કી

કરવી એ માનવીય બુદ્ધિમત્તાનું કાર્ય છે. તેમણે યુવાનોને સ્વતંત્રતા, સમાનતા અને બંધુતા જેવા બંધારણીય મૂલ્યોને પોતાના જીવન અને વ્યવસાયિક કાર્યમાં ઉતારવા અનુરોધ કર્યો હતો. રાષ્ટ્રપતિ શ્રીમતી દ્રૌપદી મુર્મૂએ વિદ્યાર્થીઓને જીવનમાં આવતી અડચણો અને નિષ્ફળતાઓ અંગે પ્રેરણા આપતા ઉમેર્યું હતું કે, નિષ્ફળતા એ અંત નથી પરંતુ ચિંતન કરીને વધુ મજબૂતીથી આગળ વધવાનો અવસર છે. વિકાસની આ દોડમાં જે લોકો પાછળ રહી ગયા છે, તેમને સાથે લઈને આગળ વધવું એ જ સાચી સફળતા અને શ્રેષ્ઠ માનવતા છે. ■

સીબીઆઈએ પશ્ચિમ રેલવેના એન્જિનિયર સામે તાલીમાર્થીઓ પાસેથી લાંચ માગવા બદલ ગુનો નોંધ્યો

અમદાવાદ: સેન્ટ્રલ બ્યુરો ઓફ ઇન્વેસ્ટિગેશન (સીબીઆઈ) ની ભ્રષ્ટાચાર વિરોધી બ્યુરો (એસીબી), ગાંધીનગર શાખાએ પશ્ચિમ રેલવેના વડોદરા ડિવિઝનમાં સિનિયર સેક્શન એન્જિનિયર (ટ્રેક્શન ડિસ્ટ્રિબ્યુશન) આદિત્ય આનંદ વિરુદ્ધ તાલીમાર્થીઓ પાસેથી લાંચ માંગવાના આરોપસર કેસ નોંધ્યો હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું. એફઆઈઆર મુજબ, આનંદે ૨૯ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૫ અને ૨૮ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૬ દરમિયાન વડોદરામાં ઝોનલ ઇલેક્ટ્રિકલ ટ્રેનિંગ સેન્ટરમાં સિનિયર ઇન્સ્ટ્રક્ટર તરીકે સેવા આપતી વખતે કથિત રીતે ચૂકવણી માગી હતી. એફઆઈઆરમાં જણાવાયું હતું કે આરોપીઓએ તાલીમાર્થીઓ પાસેથી રજાની મંજૂરી અથવા નિયમિતતા, ગેરહાજરોને હાજર તરીકે માર્ક કરવા, હાજરીના

રેકૉર્ડમાં હેરફેર કરવા, પરીક્ષાઓમાં ઉમેદવારોને પાસ કરવા અને સત્તાવાર રેકૉર્ડમાં નેગેટિવ રિમાર્ક ટાળવા સહિતની તરફેણ કરવાના બદલામાં પૈસા માગ્યા અને સ્વીકાર્યા હતા. સૂત્રોના જણાવ્યા અનુસાર સીબીઆઈએ તાલીમાર્થીઓ દ્વારા આપાંદ સાથે જોડાયેલા બેંક ખાતાઓ અને યુપીઆઈ આઈડીમાં રૂ. ૯૪,૪૧૬ ચૂકવ્યા હોવાનું શોધી કાઢ્યું હતું. અધિકારીઓએ પાછળથી વિસંગતતાઓ શોધી કાઢી અને રેકૉર્ડ સુધાર્યા હતા. તાલીમાર્થીઓને જારી કરાયેલા રાહત પત્રોમાં પણ કથિત રીતે છેડછાડ કરેલી વિગતો હતી અને અધિકારી આનંદ દ્વારા સહી કરવામાં આવી હતી. આનંદ અને અન્ય લોકો પર ભારતીય ન્યાય સંહિતા (બીએનએસ) ની કલમ ૬૧(૨) અને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ કાયદાની કલમ ૭ ની સંબંધિત જોગવાઈઓ હેઠળ ગુનો નોંધવામાં આવ્યો છે. ■

એક્સ્ટ્રા અફેર

ભરત ભારઢ્રાજ

feedback@bombaysamachar.com

અમેરિકાનો યુરોપ-મિડલ ઈસ્ટ-ઈન્ડિયા કોરિડોરનો તુક્કો નવો નથી

કોઈ ને કોઈ બહાને ભારતની મેથી માર્યા કરતા ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે ‘ઈન્ડિયા-મિડલ ઈસ્ટ-યુરોપ ઈકોનોમિક કોરિડોર’ (IMEC)નો નવા તુક્કો વહેતો કર્યો છે. યુનાઈટેડ નેશન્સની જનરલ એસેમ્બલી દરમિયાન ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે જાહેર કર્યું કે, ઈરાનના આધિપત્યવાળા વિસ્તારોમાંથી કૂડ ઓઈલ અને નેચરલ ગેસની હેરફેરમાં વિન્ન ના આવે એ માટે આ કોરિડોર બનાવવો જોઈએ ને અમેરિકા તેમાં તન,મન, ધનથી મદદ કરશે.

આ કહેવાતા ‘ઈન્ડિયા-મિડલ ઈસ્ટ-યુરોપ ઈકોનોમિક કોરિડોર’ (IMEC)માં મિડલ ઈસ્ટ, યુરોપ અને ભારતને સીરિયાના રસ્તે કૂડ ઓઈલ અને નેચરલ ગેસ માટે જોડવાની વાત છે. ભારતના (મુંદ્રા બંદરથી યુએઈના દુબૈરાહ બંદર સુધી સમુદ્રના માર્ગે હેરફેર થાય પછી પાઇપલાઇન દ્વારા સઉદી અરેબિયા, જોર્ડન અને ઇઝરાયલ સાથે સોલર એનર્જી સંચાલિત રેલવે નેટવર્ક દ્વારા જોડાણ કરાય અને ત્યાંથી હૈડા બંદરથી જહાજો દ્વારા યુરોપના નેપલ્સ અને માસેલીસ સુધી કૂડ અને નેચરલ ગેસ પહોંચશે.. આ કોરિડોરમાં હોર્મુઝની સામુદ્રધુની (Strait of Hormuz) અને સુએઝ કેનાલ-રેડ સીનો રૂટ નથી આવતો તેથી ઈરાન ક્યાંય નડશે જ નહીં.

ભૂતકાળમાં અમેરિકાએ રેલવે અને સમુદ્રમાર્ગે પશ્ચિમ એશિયા તથા દક્ષિણ એશિયાને જોડવાનો તુક્કો પણ વહેતો કરેલો. ચીનની વધતી દાદાગીરી અને બેટ એન્ડ રોડ ઈનિશિયેટિવ દ્વારા દક્ષિણ એશિયામાં પગપેસારાનો જવાબ આપવા માટે આ પ્રોજેક્ટ વિચારાયેલો. આ વિચાર મૂળ તો ઈઝરાયલનો હતો ને અમેરિકાને ગમી જતાં ભારત, ઈઝરાયલ, યુએઈ અને અમેરિકાએ મળીને આઈ2યુ2 ટ્રુપ બનાવ્યું હતું. સંયુક્ત સાહસો ઉપરાંત જળ, ઊર્જા, ટ્રાન્સપોર્ટેશન, સ્પેસ, હેલ્થ અને ફૂડ સિક્યુરિટીમાં પહેલ માટેના યુપનું નામ ઈન્ડિયા અને ઈઝરાયલના બે ‘આઈ’ અને યુએસ તથા યુએઈના બે ‘યુ’ પરથી આઈ2યુ2 રખાયું છે.

ઑક્ટોબર, ૨૦૨૧માં સ્થપાયેલા આ ટ્રુપે ૨૦૨૨ના જુલાઈમાં પોતાનું પહેલું સંયુક્ત નિવેદન બહાર પાડ્યું તેમાં પહેલી વાર આ વાત કરાઈ પછી ૨૦૨૩માં લગભગ ત્રણેક વર્ષ પહેલાં જો બાઇડન પ્રમુખ હતા ત્યારે અમેરિકાએ ભારત, સઉદી અરેબિયા અને યુનાઈટેડ આરબ અમિરાત (યુએઈ)ને સાથે લઈને માલસામાનની હેરફેર માટે વિકસાવવા આ પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવાનો વિચાર વહેતો મૂકેલો. આ પ્રોજેક્ટમાં ગલ્ફના પાંચ દેશોને રેલવે મારફતે આવરી લીધા પછી સમુદ્રમાર્ગે

મુખ્તિરે ઈસ્લામ

અનવર વલિયાણી

anwar.v@bombaysamachar.com

અલ્લાહના બેમિસાલ સર્જનો: ધર્મ અને વિજ્ઞાનનો સમન્વય

ઘણા લોકોનું એવું માનવું છે કે ધર્મ અને વિજ્ઞાન વચ્ચે કોઈ મેળ નથી અને તેથી જ કેટલાક ધર્મિષ્ઠ લોકો વિજ્ઞાનમાં રસ લેતા નથી, ઊલટું વિજ્ઞાનની પ્રગતિને વખોડી કાઢે છે. ખરી રીતે તો જગતમાં જે ચીજો છે, પછી ભલે ધરતીના પેટાળમાં હોય કે પછી ઊંચે આકાશમાં હોય, તેની શોધખોળ કરવી અને એમાંથી લોકહિતની સામગ્રી સંપાદન કરવી એજ સાચું વિજ્ઞાન છે. ‘અલ્લાહની કુદરતમાં એક કલાક ચિંતન-મનન કરવું એક વર્ષની છબાદત કરતા ઉત્તમ છે.’ આ હદીસને નજરમાં રાખી અલ્લાહના સર્જન વિષે વિચાર કરીએ.

કુરઆને મજ્હદમાં ખુદાતઆલાએ સૂરજ અને ચાંદ વિષે ફરમાવ્યું છે કે - ‘સૂરજની એ મજાલ નથી કે એ પોતે ચાંદને પકડી શકે અને રાતની એ તાકાત નથી કે એ દિવસથી આગળ વધી જાય.’ બીજી બાજુ ખુદાએ ફરમાવ્યું છે કે- ‘અમે તારાઓને એટલા માટે પેદા કર્યા કે અંધારામાં તમે ભટકી ન જાઓ, બલકે એ તારાઓ પાસેથી તમે હિદાયત હાંસલ કરી શકો.’

આપણે સહુથી પહેલા તો અલ્લાહે ઉત્પન્ન કરેલી આ પૃથ્વી પરની નાનામાં નાની વસ્તુને લઈએ અને તે છે પૃથ્વી પરના સૂક્ષ્મ બારીકકણ. એમાંના કેટલાક કણોને વૈજ્ઞાનિક ભાષામાં એટમ અથવા પરમાણુ કહેવામાં આવે છે. એ પરમાણુ કણ એટલા બધા નાના હોય છે કે નરી આંખે જોઈ શકાતા નથી. તેને જોવા માટે નાના કણને હઝાર ગણું મોટું દેખાડી શકે એવા શક્તિશાળી માઇક્રોસ્કોપની જરૂર પેે છે. હવે એ જોઈએ કે અલ્લાહે બનાવેલા આ નાના કણ અંદરથી કેવા છે? આ કણ (પરમાણુ) આટલા બધા ઝીણા હોવા છતાં એની અંદર ખાલી જગ્યા છે એટલે કે એ પોલા છે, નક્કર નથી. આમ અલ્લાહે પેદા કરેલા નાનામાં નાના કણોને પણ આજનો આગળ વધેલો ઈન્શાન ખુંં જાણી રાકયો નથી.

આસમાનના અબજો સિતારાઓ તથા આપણી દુનિયામાંથી નજરે જોઈ શકાતા સૂરજ - ચાંદ - તારા વગેરે વિષે વિચાર કરીએ ત્યારે

અલ્લાહની ભવ્ય, અદ્ભુત અને જબરજસ્ત કૃશળતાની આપણને ઝાંખી થાય. આકાશમાં દેખાતા નઝારા અલ્લાહે બલ્ક કર્યા છે. પહેલા આપણું વિશ્વ જેમાં આપણે વસીએ છીએ તે કેટલું મોટું છે એ જાણીએ. પૃથ્વીની સહુથી નજીકનો તારો આલ્ફા સેન્ટાઉન્ટી છે, ત્યાં સેંકેડે એક લાખ છીયાસી હજાર માઇલની ગતિથી જતા અવકાશયાનમાં જઈએ તો પૂરા ત્રણ વર્ષ - ત્રણ મહિના અને અઢાર દિવસ લાગે. આ જ ઝડપે આપણી આકાશગાંળના એક છેડેથી બીજા છેડે જઈને પાછા આવતા દોઢ લાખ વર્ષ લાગે. વળી રાત્રિના આપણે જે તારાઓ જોઈએ છીએ તે તથા આપણી આ પૃથ્વી, સૂરજ, ચંદ્ર વિગેરે મળીને ૨૦૦ અબજ તારાઓ ધરાવતું વિશ્વ એક જ નથી. એવા વધુ તારાઓ ધરાવતા બીજા વિશ્વો પર અલ્લાહે આ આકાશમાં ગોઠવેલા છે.

એટલું જ નહીં પણ આવા જબરદસ્ત તારા વિશ્વો એકબીજાથી ઓછામાં ઓછા ૨૦ લાખ પ્રકાશ વર્ષ દૂર છે. એક પ્રકાશ વર્ષ (એટલે કે પ્રકાશના વેગથી કાઢેલું અંતરનું માપ) કે જે પ્રકાશ દર સેકન્ડે લગભગ ત્રણ લાખ કિલોમીટરના વેગથી જાય છે. એક વર્ષ સુધી પ્રકાશ આ ગતિથી જાય ને જેટલું અંતર કાપે તે અંતરને ‘પ્રકાશ વર્ષનું અંતર’ કહે છે. હેવ આવા ૨૦ લાખ પ્રકાશ વર્ષના માઉલોનો હિસાબ કાઢવો હોય તો ક્યાંથી નીકળી શકે? આપણા નાચીઝ ઈન્શાનના ગણિતશાસ્ત્રમાં એટલા અંકડા જ નથી. આમ અલ્લાહની બનાવેલી નાની તેમ જ મોટી સૃષ્ટિની કલ્પના અને સમજ ઈન્શાનના ગજમાં પૂરેપૂરી ઊતરતી નથી. આપણા મગજની શક્તિ ઘણી જ મર્યાદિત છે, તો પછી આ જબરદસ્ત સૃષ્ટિના માલિક વિષે પૂરેપૂરું ક્યાંથી જાણી શકાય? એટલે જ હદીસોમાં કહ્યું છે કે - ‘અલ્લાહની જાતમાં વિચાર ન કરો પણ ફક્ત એની કુદરતમાં વિચાર કરો.’

આજે ઈન્સાને ચાંદ પર જવા જેટલી વિશાળ પ્રગતિ કરી છે, પણ અલ્લાહે રચેલી આ જબરદસ્ત સૃષ્ટિને ધ્યાનમાં લઈને વિચારીએ તો, આપણી પૃથ્વી પર જેટલા સમુદ્રો છે અને એના કિનારા પર જેટલી રેતી છે તે રેતીના એક કણ પરથી બીજા કણ પર એક કીડી જાય ને જેટલી

જ લેવાન્ટમાં યોજનાનો વિસ્તાર કરવાની ઈચ્છા વ્યક્ત કરી જ દીધેલી તેથી આ કોરિડોર અમેરિકાના એ તુક્કાનું નવું સ્વરૂપ છે. ફરક એટલો છે કે, એ વખતે અમેરિકાને ચીનના વધતા પ્રભાવની ચિંતા હતી ને અત્યારે ઈરાનની ફિક્કર છે.

આ પ્રકારનો કોઈ પણ પ્રોજેક્ટ સૈદ્ધાંતિક રીતે ભારતના ફાયદામાં જ હોય કેમ કે યુરોપ અને આરબ દેશો સાથે ભારતનો સીધો વ્યવહાર થઈ જાય તેનાથી રૂડું શું? અત્યારે ભારત અને મિડલ ઈસ્ટ વચ્ચે સીધી કનેક્ટિવિટી નથી. ભારત સાથે સીધો સંપર્ક થવાથી વ્યાપારની તકો પણ વધે. તેથી ભારતે ફરીને જવું પેે છે. ભારત કૂડ ઓઈલ માટે મિડલ ઈસ્ટના દેશો પર નિર્ભર છે પણ પાકિસ્તાનની આડોડાઈના કારણે ફરીને જવું પેે છે તેથી ટ્રાન્સપોર્ટેશન ખર્ચ વધારે આવે છે એ બધી જા્ય. યુરોપ અને મિડલ ઈસ્ટનો ભારત સાથે સીધો સંપર્ક થવાથી વ્યાપારની તકો પણ વધે.

મિડલ ઈસ્ટમાં ભારતના કરોડો લોકો રહે છે. યુએઈ સહિતના દેશોમાં રહેનારા ભારતીયોની સંખ્યા એક કરોડની આસપાસ હોવાનું કહેવાય છે ને મોટા પ્રમાણમાં ભારતીયો રહે છે તેથી વ્યાપાર માટેનું પ્લેટફોર્મ તો તૈયાર જ છે પણ ભારતનો માલ સસ્તો નથી પડતો તેથી વ્યાપાર વધતો નથી. ટ્રાન્સપોર્ટેશન ખર્ચ ઘટવાથી ભારતનો માલ સસ્તો પેે તો મિડલ ઈસ્ટના દેશો ભારત પાસેથી વધારે માલ લેતા થાય તેથી નિકાસ વધે. આ બધાં કારણોસર કાળજી પર આ પ્રોજેક્ટ સારો લાગે, પણ મુખ્ય અવરોધ સઉદી અરેબિયા છે. સઉદી અરેબિયા, તુર્કિય અને પાકિસ્તાને મક્કા કરાર દ્વારા બનાવેલું ત્રેખા ભારતનાં હિતોની વિરુદ્ધ છે. પાકિસ્તાનનાં હિતો તેમના માટે સર્વોપરિ છે એ જોતાં સઉદી જોડાય કે કેમ એ અંગે શંકા છે. સીરિયાના રસ્તે હેરફેરની વાત છે પણ સીરિયા આતંકવાદીઓનો અડો છે તેથી સલામતી કેટલી એ સવાલ છે.

બીજું એ કે, અમેરિકાના દુશ્મનો પણ સમયાંતરે બદલાયા કરે છે ને દુશ્મનો બદલાય એમ તેને નવા નવા તુક્કા સૂઝે છે તેથી અમેરિકા પણ ભરોસાપાત્ર નથી.

ટ્રમ્પને અત્યારે ઈરાનની મેથી મારવામાં રસ છે તેથી આ સણકો ઊપડ્યો છે પણ કાલે ઈરાન સાથે સમાધાન થઈ જાય તો અમેરિકા બધું અભરાઈ પર પણ ચડાવી દે. આ સંજોગોમાં ટ્રમ્પ હઈસો હઈસો કરે તેમાં હરખાઈ જવા જેવું નથી. બધા રાજીખો બતાવે તો આપણે પણ રાજી થઈ જવાનું ને પછી બધું ભૂલી જવાનું. આ હવાઈ તુક્કા વાસ્તવિકતામાં પરિણમે ત્યારે ખરું.

પ્રગતિ કીડીએ કરી ગણાય એટલી જ પ્રગતિ ઈન્સાને ચાંદ ઉપર જઈને કરી ગણાય. જગતના મહાન વૈજ્ઞાનિક આલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઇન પણ કહી ગયા છે કે - ‘અલ્લાહની બલ્કન (સૃષ્ટિ)નું જે જ્ઞાન આજે દુનિયા પાસે છે તે જ્ઞાન જગતના સઘળા સમુદ્રના કિનારાની રેતીના એક કણ જેટલું જ છે.’ તદ્ ઉપરાંત આ જબરદસ્ત આસમાન કે જેની ઈન્તેહા (સીમા) જેનો અંત પણ હજી ઈન્સાનને માલુમ પડી શકેલ નથી અને અલ્લાહે રચેલા કરોડો તારા વિશ્વો અને તે ઉપરાંતની બીજી રચનાઓ શું શું છે એ તો હજુ પામર મનુષ્ય જાણી તો શું કલ્પી પણ શકતો નથી. અબજો તારાઓ ધરાવતા બીજા કરોડો વિશ્વો હોવા છતાં અલ્લાહે બનાવેલા આ અનંત આસમાનમાં મોટા ભાગની જગ્યા ખાલી છે. આ અલ્લાહની મહાનતા નથી તો બીજું શું છે?

માણસ કુદરત પાસેથી ઘણું શીખ્યો છે. તેના દરેક સર્જનની પ્રતિકૃતિ બનાવવાની કોશિશ કરે છે. છતાં માણસની બનાવેલી વસ્તુઓ, કુદરતી સર્જન કરતા અપૂર્ણ છે. પક્ષીઓ કેમ ઊડે છે, કેવી રીતે ઊડે છે તેનો અભ્યાસ કરીને માણસે વિમાન બનાવ્યું. ગુંજન પક્ષી હવામાં સ્થિર કઈ રીતે રહી શકે છે તેનો અભ્યાસ કરીને હેલિકોપ્ટર બનાવ્યા. ગીધ, ગરુડ વગેરે પક્ષીઓનો અભ્યાસ કરીને ઝાહીડર એટલે કે એન્જિન બનાવવા બ્લાઝર વિમાન બનાવ્યા. પક્ષી જ્યારે પાંખો પ્રસારીન ઊડતું હોય ત્યારે ડાબેથી જમણે વળતા, ઊંચું નીચું થતું હોય ત્યારે પાંખને છેડે એકબીજાથી છૂટાં લાંબા પીછા હોય છે, જે વડે એ સમતુલન જાળવી રાખી શકે છે. વિમાની યુગના પ્રારંભમાં આ હકીકતની ઉપેક્ષા થઈ, જ્યારે કોઈ ભૂલ રહી જતી ત્યારે વિમાન અક્સ્માતનો ભોગ બનતું. સુરખાબ, મોટા બગલા, સારસ વગેરે મોટા અને ભારે પંખી ઊડવા માટે પહેલા પાંખો પ્રસારીને દોડે છે જેથી હવા ઉપર આખું શરીર ઉપડી આવે. માણસે તે જોઈને પઢાઈપાઠ લીધો કે વિમાન પવન સામે દોડે તો પાંખોની નીચે હવાનું દબાણ ઉત્પન્ન થાય છે જેથી વિમાન ઊંચકાઈ આવે છે. જમીન પરથી સહેલાઇથી ઊડી શકે છે.

આ યોજનાપૂર્વક રચાયેલી સૃષ્ટિ અને એના પરના આસમાન વિગેરે

આજનું પંચાંગ

પંકિત જિતેન હરિહર મહેસાણાવાળા

દક્ષિણાયન - સૌર શરદઋતુ, ગુરુવાર, તા. ૨૪-૯-૨૦૨૬, પ્રદોષ

- ભારતીય દિનાંક ૨, માંઘે આશ્વિન, શકે ૧૯૪૮
- વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨, શા. શકે ૧૯૪૮, ભાદ્રપદ સુદ-૧૩
- જૈન વીર સંવત ૨૫૫૨, માંઘે ભાદ્રપદ, તિથિ સુદ-૧૩
- પારસી શહેનશાહી રોજ ૧૧મો ખોરશેદ, માંઘે રજો અર્દીબેશ્ત, સને ૧૩૯૬
- પારસી કદમી રોજ ૧૧મો ખોરશેદ, માંઘે ડ્રજો ખોરદાદ, સને ૧૩૯૬
- પારસી ફસલી રોજ ૮મો દબેપઆદર, માંઘે ઊમો મેહેર, સને ૧૩૯૫
- મુસ્લિમ રોજ ૧૨મો, માંઘે ૪થો રબી ઉલ આખર, સને ૧૪૪૮
- મીસરી રોજ ૧૩મો, માંઘે ૪થો રબી ઉલ આખર, સને ૧૪૪૮
- નક્ષત્ર ઘનિષ્ઠા સવારે ક. ૧૦-૩૪ સુધી, પછી શતભિષા
- ચંદ્ર કુંભમાં
- ચંદ્ર રાશિ નામશ્રાર: કુંભ (ગ, સ, શ, ષ)
- સૂર્યોદય: મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૨૮, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૨૯, રટા.ટા.,
- સૂર્યાસ્ત: મુંબઈ ક. ૧૮ મિ. ૩૨, અમદાવાદ ક. ૧૮ મિ. ૩૩, રટા. ટા.
- : મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ :-
- ભરતી: સવારે ક. ૧૦-૩૯, રાત્રે ક. ૨૨-૫૦
- ઓટ: સાંજે ક. ૧૬-૫૦, મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૦૪-૪૭ (તા. ૨૫)
- પ્રત પવાઈ: વિક્રમ સંવત ૨૦૮૨, ‘પિંગલ’ નામ સંવત્સર, શાલિવાહન શક સંવત ૧૯૪૮, ‘પરાભવ’નામ સંવત્સર, ભાદ્રપદ શુક્લ - ત્રયોદશી. પ્રદોષ, ગોત્રીરાત્રિ વ્રતારંભ, પંચક, ક્તીહા યાજ્ઞમ (મુસ્લિમ)
- શુભાશુભ દિનશુદ્ધિ: શુભ દિવસ.
- મુહૂર્ત વિશેષ: પ્રદોષ વ્રત ઉપવાસ, શિવપાર્વતી પૂજા, સાયંકાળે શિવમંદિરમાં દીપદાનનો મહિમા, સંઘ્યા આરતી, ભજન, કીર્તન, રાત્રિ જાગરણ, શિવભક્તિ સહિત, ગુરુ ગ્રહદેવતાનું પૂજન, મંગળ-રાહુ ગ્રહદેવતાનું પૂજન, વસુદેવતા, વસુણદેવતાનું પૂજન, અગાઉ વારતુપૂજા થયેલ ઘરમાં રહેવા જવું, કદંબનું વૃક્ષ વાવવું, સર્વશાંતિ, શાંતિ પૌષ્ટિક પૂજા, વિધારંભ, રાજ્યાભિષેક, પાટઅભિષેક પૂજા, ભગીચો બનાવવો, શિવમંદિરમાં ઘજા-કળશ પતાકા ચઢાવવી, પર્વ નિમિત્તે નવા વસો, આભૂષણ. દેવદર્શન, અન્નપ્રાશન, નામકરણ, નવી નોકરી, દુકાન-વેપાર, રત્ન ધારણ, વૃક્ષ વાવવા, વાહનસવારી, ધાન્ય ભરવું, ધાન્ય વેંચવું. પશું લે-વેંચ.
- શ્રી ગણેશ મહિમા: શ્રી ગણેશજીની આજ્ઞિતિ જીવતત્ત્વ અને ઈશ્વરતત્ત્વના પ્રેરણાસ્રોત છે. શ્રી ગણેશ જ્ઞાન, બુદ્ધિ, ધીરજ સ્થિર પ્રઙ્તિનું સૂત્રન કરે છે. જ્ઞાનીઓ માટે વધુ ને વધુ જ્ઞાન અને ભક્તિ ક્ષારા ઈશ્વર તરફના પ્રયાણને જાળવી રાખવા શ્રી ગણેશભક્તિ અનિવાર્ય છે.
- આચમન: ચંદ્ર-હર્ષલ ચતુષ્કોણ પ્રવાસમાં સાવધાની જરૂરી, ચંદ્ર-શુક્ર ત્રિકોણ કળાનો શોખ
- ખગોળ જ્યોતિષ: ચંદ્ર-હર્ષલ ચતુષ્કોણ, ચંદ્ર-શુક્ર ત્રિકોણ. ચંદ્ર ક્રાંતિવૃત પર આવી ઉત્તરે ઘરો. મંગળ પુષ્ય પ્રવેશ.
- ગ્રહગોચર: સૂર્ય- કન્યા, મંગળ-કર્કે માર્ગો બુધ-કન્યા માર્ગો ગુરુ-કર્કે, શુક્ર-તુલા, વક્રી શનિ-મીન, રાહુ-કુંભ, કેતુ-સિંહ, વક્રી હર્ષલ-વૃષભ, વક્રી નેપ્ચ્યુન-

■

પર શુદ્ધ બુદ્ધિથી વિચાર કરીએ તો છેવટે તો અલ્લાહ જ મહાન છે. આ તમામ જહાનનો સર્જનહાર સૃષ્ટિની દરેક પેદાશને યોજનાપૂર્વક વ્યવસ્થિત રાખનાર અલ્લાહ જ મહાન છે. બાકી બધું તુચ્છ છે એની પ્રતિત થતા જ અલ્લાહની માઅરફત વધતી જાય અને આપણી મગઝરીઓ ઓગળી જાય અને તેથી જ અલ્લાહને અનુસરવા માટેની જે રીત ઈસ્લામે સૂચવી છે તેમાં ઈન્શાન મુમેથી અલ્લાહની શ્રેષ્ઠતા ઉચ્ચારતો પોતાનું મસ્તક જમીન પર ઢાળી દેતો હોય છે. સજદો કરતો હોય છે. નમાજ પઢતો હોય છે. આવી ઉત્તમ અને યોગ્ય રીતે અલ્લાહની ઈબાદત કરવાની શીખ ફક્ત ઈસ્લામ આપે છે.

આજથી ૧૩૦૦-૧૪૦૦ વર્ષ પહેલા પયગંબર સાહેબનું આસમાન પર મેઅરાજ થઈ જ ચૂક્યું છે અને ખુદાતઆલાએ પણ એ વાતની યાદ અપાવતું વર્ણન કુરઆને મજ્હદમાં વિસ્તારથી ફરમાવ્યું છે કે ‘અમો રસૂલે ખુદાને મસ્જિદે હરમથી મસ્જિદે અકસામાં લાવ્યા અને ત્યાર પછી ‘બુરાક’ પર સવાર કરીને આપનું મેઅરાજ કીધું.

આ બધી વાતોનું તાત્પર્ય એટલું જ કે ધર્મ અને વિજ્ઞાનને છુટા ન પાડી શકાય. જ્યાં સુધી માનવીની શ્રદ્ધા ધર્મમાં છે ત્યાં સુધી માનવી દરેક ક્ષેત્રે પ્રગતિ સાધી શકશે, પરંતુ જ્યારે માવી ધર્મમાંથી શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસ ગુમાવી દેશે ત્યારે વિજ્ઞાન નકામું હથિયાર બની જશે એમાં શંકાને કોઈ જ સ્થાન નથી. જગતકર્તાના ભેદ એ પોતે જ જાણે છે.

સાપ્તાહિક સંદેશ:

હઝરત અલી સાહેબ કહે છે કે,

‘મનુષ્ય જીવતા જીવતો નિંદાધિન છે, પણ મરશે ત્યારે જાગશે.

સૌથી વધુ દયા પાત્ર તે માનવી છે જે વિદ્વાન હોય અને તોય અજ્ઞાનીની આક્ષા હેઠળ રહેવું પેે.

■

ઉદ્ભવ ઠાકરે અને એકનાથ શિંદેની નિર્દોષ મુક્તિ

૧૭ વર્ષ જુના દિવંગત નેતાના સીડી મામલામાં કોર્ટે આઓ ચુકાદો

મુંબઈ: રાજ્વાદી કોંગ્રેસ પાર્ટી (એનસીપી)ના દિવંગત નેતા વસંત ડાવખરે દ્વારા ૨૦૦૯માં દાખલ કરવામાં આવેલા માનહાનિના કેસમાં કલ્યાણની કોર્ટે ૧૭ વર્ષ બાદ શિવસેના (યુબીટી)ના પ્રમુખ ઉદ્ધવ ઠાકરે, મહારાષ્ટ્રના નાયબ મુખ્ય પ્રધાન એકનાથ શિંદેને આ કેસમાંથી નિર્દોષ મુક્ત કર્યા છે. કલ્યાણની કોર્ટે પૂરતા પુરાવાના અભાવે ઉદ્ધવ ઠાકરે, એકનાથ શિંદે ઉપરાંત ભૂતપૂર્વ સાંસદ આનંદ પરાંજપે અને દિવંગત ભૂતપૂર્વ નગરસેવક રાજેન્દ્ર દેવળેકરને નિર્દોષ જાહેર કર્યા છે. આ કેસ ૨૦૦૯ની લોકસભા ચૂંટણીના પ્રચાર દરમિયાન કથિત સીડી (વીડિયો) જાહેરમાં બતાવવાના મામલાને લઈને હતો. ૨૦૦૯માં કલ્યાણ લોકસભા

બેઠક પરથી અવિભાજિત એનસીપી તરફથી વસંત ડાવખરે અને તે સમયની અવિભાજિત શિવસેના તરફથી આનંદ પરાંજપે ચૂંટણી મેદાનમાં હતા. ચૂંટણી પ્રચાર દરમિયાન એક સભામાં ડાવખરે સાથે સંબંધિત કથિત વીડિયો સીડી જાહેરમાં બતાવવામાં આવી હોવાનો આરોપ હતો. ત્યારબાદ ડાવખરેએ આ વીડિયોને પોતાની પ્રતિષ્ઠાને નુકસાન પહોંચાડનારો ગણાવી માનહાનિનો કેસ દાખલ કર્યો હતો. તે સમયે ઉદ્ધવ ઠાકરે અવિભાજિત શિવસેનાના કાર્યકારી અધ્યક્ષ હતા. આ કેસમાં એકનાથ શિંદે, આનંદ પરાંજપે અને સભાના આયોજક રાજેન્દ્ર દેવળેકરને પણ આરોપી બનાવવામાં આવ્યા હતા. આ ચૂંટણીમાં આનંદ પરાંજપે વિજેતા બન્યા હતા.

ડાવખરેનો આરોપ હતો કે તેમના સંબંધિત વીડિયો સીડીમાં કથિત રીતે એડિટિંગ અથવા ફેરફાર કરીને તેમની જાહેર છબીને નુકસાન પહોંચાડવા માટે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. લગભગ ૧૭ વર્ષ સુધી ચાલેલા આ કેસમાં ૨૦થી વધુ સાક્ષીઓના નિવેદન નોંધવામાં આવ્યા હતા. તેમાં રાજકીય કાર્યકરો, પક્ષના હોદ્દદારો, સભાસ્થળે તૈનાત પોલીસકર્મીઓ, આયોજકો અને તપાસ અધિકારીઓનો સમાવેશ થાય છે. ઉદ્ધવ ઠાકરે અને એકનાથ શિંદેનાં નિવેદનો પણ કોર્ટમાં નોંધવામાં આવ્યા હતા. ઉદ્ધવ ઠાકરેએ વીડિયો કોન્ફરન્સિંગ દ્વારા પોતાનું નિવેદન નોંધાવ્યું હતું અને તેમના પર લાગેલા આરોપોને નકારી કાઢ્યા હતા.

બચાવ પક્ષે સીડીની વિશ્વસનીયતા પર સવાલ ઉઠાવ્યા

સુનાવણી દરમિયાન બચાવ પક્ષે કથિત સીડી, તેના રેકોર્ડિંગ, ફોરેન્સિક રિપોર્ટ તેમજ તપાસની પ્રક્રિયાને લઈને સવાલો ઉઠાવ્યા હતા. બચાવ પક્ષનો દાવો હતો કે આરોપીઓને કથિત સીડી સાથે જોડતો કોઈ નક્કર અને સીધો પુરાવો સામે આવ્યો નથી. કોર્ટે કેસમાં રજૂ થયેલા પુરાવા અને સાક્ષીઓના નિવેદનોની સમીક્ષા કર્યા બાદ જણાવ્યું કે આરોપ સાબિત કરવા માટે પૂરતા પુરાવા ઉપલબ્ધ નથી. ત્યારબાદ કોર્ટે તમામ આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા

શરદ પવારના નજીકના સાથી હતા વસંત ડાવખરે

વસંત ડાવખરે એનસીપીના દિગ્ગજ નેતા હતા અને મહારાષ્ટ્ર વિધાન પરિષદના ઉપસભાપતિ તરીકે પણ સેવા આપી ચૂક્યા હતા. તેમને એનસીપીના વડા શરદ પવારના નજીકના અને વિશ્વાસુ સાથીદાર માનવામાં આવતા હતા. જાન્યુઆરી ૨૦૧૧૮માં મુંબઈની બોમ્બે હોસ્પિટલમાં ૬૮ વર્ષની વયે તેમનું નિધન થયું હતું. તેઓ કિડનીની બીમારીથી પીડાતા હતા. તેમના નિધન બાદ પણ આ કેસ કોર્ટમાં વિચારાધીન રહ્યો હતો. હવે ૧૭ વર્ષ બાદ આ કેસમાં ચુકાદો આવ્યો છે.■

ડીજે અને ફટાકડાના ઉપયોગ બાબતે મુંબઈ હાઈ કોર્ટના આદેશનું પાલન કરવામાં આવશે: મેયર

ગણેશોત્સવ બાદ ફ્લાયઓવર, મોનોરેલના થાંભલા પર ગેરકાયદે લગાવેલા પોસ્ટરો, હોર્ડિઝ્સ અને બેનરો સામે બીએમસીની કાર્યવાહી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
મુંબઈ: ગણેશવિસર્જન દરમ્યાન મુંબઈમાં ડીજે, લેઝર અને ફટાકડા ફોડવા બાબતે મુંબઈ હાઈ કોર્ટે આપેલા આદેશનું પાલન કરવા માટે પાલિકા પ્રશાસન પ્રતિબદ્ધ હોવાનું મુંબઈના મેયર રીતુ તાવડે એ કહ્યું હતું. ગણેશોત્સવનું સમાપાન ૨૫ સપ્ટેમ્બરના શુક્રવારે થશે, જ્યાં મુંબઈમાં મોટા પાયા પર ગણેશમૂર્તિનું વિસર્જન કરવામાં આવતું હોય છે.

તહેવારો દરમિયાન ધ્વનિ અને વાયુ પ્રદૂષણ બાબત હાઈ કોર્ટનું સખત વલણ

રાજ્ય સરકારની ઝાટકણી કાઢી

મુંબઈ: બોમ્બે હાઈ કોર્ટે તહેવારો દરમિયાન રસ્તાઓ પર ફટકડા ફોડવા પર પ્રતિબંધ મુક્યો છે. કોર્ટે નોંધ્યું હતું કે અવાજના પ્રદૂષણ અંગેના નિયમોનો અમલ કરવામાં આવતો નથી, છતાં સરકાર બંધું બચાવ છે નો રાગ આલાવી રહી છે. હાઈ કોર્ટે મોટેથી વાગતા સંગીત પર ‘સંયમ’ રાખવાની જરૂરિયાત પર ભાર મૂક્યો અને તહેવારોની ઉજવણી માટે વધુ ગરિમાપૂર્ણ અને સુસંસ્કૃત રીત અપનાવવાનું આહવાન કર્યું હતું.

ન્યાયમૂર્તિ ગિરીશ કુલકર્ણી અને નીલા ગોખલેની ખંંપીઠે અવલોકન કર્યું હતું કે, ધ્વનિ પ્રદૂષણના નિયમોના અમલીકરણમાં તંત્ર તરફથી ‘બેદરકારી’ દાખવવામાં આવી રહી છે.

અદાલતે નોંધ્યું કે ઘોંઘાટ તથા વાયુ પ્રદૂષણ ફેલાવ્યા વિના પણ તહેવારોની ઉજવણી કરી શકાય છે; સાથે જ, વર્તમાન સમયમાં આવા સરથસો અને ઉજવણીઓ માટે વધુ ગરિમાપૂર્ણ અને સુસંસ્કૃત રીત અપનાવવી અત્યંત આવશ્યક છે તેમ પણ તેણે જણાવ્યું હતું. બુધવારે ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવેલા આદેશમાં અદાલતે કહ્યું કે, રાજ્ય સરકાર બંધું ઠીકઠાક છે એમ દર્શાવીને જે ગુલાબી ચિત્ર રજૂ કરે છે તે અસ્વીકાર્ય છે.

ફટકડા અને લાઉડસ્પીકર પરના પ્રતિબંધ ઉપરાંત, હાઈ કોર્ટે સત્તાવાળાઓને સરથસો દરમિયાન અવાજની તીવ્રતા (ડેસિબલ સ્તર) નિયંત્રિત કરવા માટે તમામ પગલાં લેવા અને નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરનારાઓ સામે કાર્યવાહી કરવાનો પણ નિર્દેશ આપ્યો હતો. તેમાં એવું પણ સૂચન કરવામાં આવ્યું હતું કે સરથસો માટે પરવાનગી આપતી વખતે સક્રાર મોટી રકમની સુરક્ષા થાપણ (સિક્યોરિટી ડિપોઝિટ)ની માગ કરી શકે છે. (પીટીઆઈ)

બેસ્ટે ૩૯ કરોડ રૂપિયા વસૂલવાના બાકી

કિફોલ્ટરો પાસેથી પૈસા વસૂલ માટે એમનેસ્ટી સ્કીમની જાહેરાત

મુંબઈ: દક્ષિણ મુંબઈમાં ૧૦લાખથી પણ વધુ વીજગ્રાહકો ધરાવતી બૃહનમુંબઈ ઇલેક્ટ્રિક સપ્લાય એન્ડ ટ્રાન્સપોર્ટ (બેસ્ટ) પ્રશાસનને વર્ષોથી અનેક ગ્રાહકોએ વીજળીના બિલ ચૂકવ્યા નથી. તેથી આવા ડિફોલ્ટરો પાસેથી બાકી રહેલી રકમ વસૂલ કરી શકાય તે માટે બેસ્ટ ઉપક્રમ ‘એમનેસ્ટી સ્કીમ -૨૦૨૬’ ફરી લાવવાની છે.

બેસ્ટ ઉપક્રમ દ્વારા બુધવારે બેસ્ટ સમિતિ સમક્ષ ‘એમનેસ્ટી સ્કીમ - ૨૦૨૬’ નો પ્રસ્તાવ ફરીથી રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો, જેથી જે બેસ્ટ ગ્રાહકોનો વીજપુરવઠો કાયમ માટે બંધ થઈ ગયો છે તેમના પાસેથી બાકી રહેલી બિલોની રકમ વસૂલ કરી શકાય, જેને ચર્ચા બાદ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

આ દરમ્યાન ૨૦૦૯ થી ચાલી રહેલી અભય યોજના હેઠળ ૧૬ હજાર

ગ્રાહકોએ બેસ્ટને લગભગ ૩૯ કરોડ રૂપિયા ચૂકવવાના બાકી છે. તેમાંથી વહીવટીતંત્ર માત્ર ૧૦.૬૨ કરોડ રૂપિયા જ વસૂલ કરી શકયું છે. બેસ્ટના વીજગ્રાહકોની અરજીઓની પ્રક્રિયામાં વહીવટી વિલંબ ટાળવા અને બિલની બાકી રહેલી રકમ વસૂલવાની પ્રક્રિયાને સરળ બનાવવા માટે, બેસ્ટ વહીવટીતંત્રે ૨૦૦૯, ૨૦૧૮, ૨૦૧૯, ૨૦૧૩ અને ૨૦૨૪ માં અભય યોજનાઓ લાગુ કરી હતી, જેમાં ૨૦૧૮ માં સૌથી વધુ ૨,૪૧૧ કેસ પ્રકાશમાં આવ્યા હતા. આમાંથી ફક્ત ૪.૯૯ કરોડ રૂપિયા જ વસૂલ કરવામાં સફળતા મળી છે અને ૨૦૧૮ થી ૨૦૧૪ દરમિયાન ૩,૯૦૨ કેસોમાંથી ફક્ત ૧૦.૬૨ કરોડ રૂપિયા વસૂલવામાં આવ્યા હોવાની માહિતી બેસ્ટ સમિતિના સભ્યએ બેસ્ટ પ્રશાસન સમક્ષ રાખી હતી.

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈ મહાનગરપાલિકાના ઇલેકશન ડિપાર્ટમેન્ટે તાકીદ અને સમયના અભાવને ટોકીને, ચૂંટણી સંબંધિત કામોની શ્રેણી માટે નિર્ધારિત ટેન્ડર પ્રક્રિયાને અનુસર્યા વિના કામો સોંપવા બદલ સ્થાયી સમિતિ પાસેથી ‘પોસ્ટ-ફેક્ટો’ (કામ થયા પછીની) મંજૂરી માગી હતી, જેને વગર કોઈ ચર્ચાએ મંજૂરી થવી દેવામાં આવી હતી.

બુધવારે સ્થાયી સમિતિ સમક્ષ ચાર પ્રસ્તાવો રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. આ પ્રસ્તાવોમાં મુંબઈ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન એક્ટ, ૧૮૮૮ની કલમ ૭૨(૩) હેઠળ ટેન્ડરના નિયમોમાં છૂટછાટની માગ કરવામાં આવી હતી. આ કામોમાં ચૂંટણી સામગ્રીની હેરફેર, ઈવીએમ વેરહાઉસનું સમારકામ અને ઈવીએમની તપાસ દરમિયાન માનવબળ તથા ઘરોજન પૂરું પાડવા જેવી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

સૌથી મોટો પ્રસ્તાવ મુંબઈ શહેર અને ઉપનગરોમાં મતદાર યાદીની ‘સ્પેશિયલ ઇન્ટેન્સિવ રિવિઝન’ (એસઆઈઆર) માટે ડેટા એન્ટ્રી ઓપરેટરોની નિમણૂક પાછળ ખર્ચાિલા ૧૦.૮૧ કરોડ રૂપિયાને લગતો હતો. એસઆઈઆરને બારતના ચૂંટણી પંચ દ્વારા હથેલામાં આવતી મતદાર યાદીની ચકાસણી અને અદ્યતન કરવાની એક સઘન પ્રક્રિયા છે.

મતદાર યાદીમાં નામ નોંધવા અથવા સુધારો કરવા ૨૬ અને ૨૭ના સ્પેશિયલ શિબિર

મુંબઈ: ‘સ્પેશિયલ ઇન્ટેન્સિવ રિવિઝન’ (એસઆઈઆર) અંતર્ગત મતદાર યાદીના મુસદ્દા (ડ્રાફ્ટ રોલ) પર દાવા અને વાંધાઓ રજૂ કરવાની અંતિમ તારીખ નજીક આવી રહી છે, ત્યારે પાલિકા દ્વારા ૨૬ અને ૨૭ સપ્ટેમ્બરના રોજ સમગ્ર મુંબઈમાં વિશેષ મતદાર નોંધણી શિબિરોનું આયોજન કરવામાં આવશે. આ શિબિરો મુંબઈ શહેર અને ઉપનગરોના તમામ ૩૬ વિધાનસભા મતવિસ્તારોમાં નિર્ધારિત સ્થળોએ યોજવામાં આવશે. પાલિકાએ બુધવારે જણાવ્યું હતું કે નવા મતદારો, પાત્ર મતદારો કે જેમનાં નામ ડ્રાફ્ટ યાદીમાં નથી અને જેઓ વિગતોમાં સુધારા કે નામ કઢાવવા માગે છે, તેઓ આ શિબિરોનો સંપર્ક કરી શકે છે.

૧૬.૩૭ કરોડની ઠગાઈ: ફાર ક્લર્ક વિરુદ્ધ ગુનો

નાંદેડ: રાજ્યના નાંદેડ જિલ્લામાં આવેલી આદિવાસી ડે વેલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટની ઓફિસમાં સરકારી બંગ્લોમાંથી ૧૬.૩૭ કરોડ રૂપિયાની ભંડોળતનો મામલો પ્રકાશમાં આવ્યા

બાદ પોલીસે ક્લર્ક સામે ગુનો દાખલ કર્યો હતો, જે ફરાર હોવાનું અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. નાંદેડના કિનનટ સ્થિત એકાત્મિક આદિવાસી વિકાસ પ્રકલ્પની ઓફિસમાંથી સરકારી નાણાં ખાનગી વ્યક્તિઓ, વ્યાવસાયિક આસ્થાના તેમ જ અન્ય બિન-સરકારી સંસ્થામાં ટ્રાન્સફર કરવા માટે ૨૮૦ સરકારી ચેકનો કથિત રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. (પીટીઆઇ)

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

થાણે: થાણે શહેરમાં બુધવારે મધ્યરાત્રિ બાદ એક ત્રણ માળની રહેણાક ઈમારતના મીટર બોક્સ રૂમમાં આગ ફાટી નીકળી હતી, જેમાં ૧૪ મીટર બળીને બાક થઈ ગયા હતા.કોપરી વિસ્તારમાં આવેલી ત્રણ માળની પત્રકાર સોસાયટીના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર આવેલા મીટર બોક્સ રૂમમાં આગ લાગી હતી. આ ઘટનામાં મોતોમાંથી ગયા થઈ ન હોવાનું ડિઝાસ્ટર ડેવેલોપ જણાવ્યું હતું.

આગની જાણ રાત્રે ૧૨:૨૦ વાચે થઈ હતી, ત્યારબાદ ફાયર બ્રિગેડ, ઈમરજન્સી રિસ્પોન્સ ટીમ અને વીજ પુરવઠા કંપનીના અધિકારીઓ તાત્કાલિક ઘટનાસ્થળે પહોંચી ગયા હતા. આગમાં કુલ ૧૪ વીજ મીટર સંપૂર્ણપણે બળીને ખાખ થઈ ગયા હતા.કાંધાર ફાઈટરોએ રાત્રે એક વાગ્યા સુધીમાં આગ પર કબ્જુ મેળવી લીધો હતો અને તેને ઉપરના રહેણાક માળ સુધી ફેલાતી અટકાવી હતી.

પારસી મરણ

અઢી ફામરોઝ કુપર તે જરુના ધણી. તે મરુદુમો જરુબાનું ફામરોઝ કુપરના ઠીકરડા તે હતીકશી નેરેનકુના પપ્પા. તે જમશેદ ને પ્રવીણના સસરા. તે ફેની ને મરુદુમ હતીલાલ બાઈ. તે દરાયસ, નોઝર, અસ્પી ને હોમિયારના મામા. તે મરુદુમો પીરોજા ધનજીશા કાસદના જમાઈ. (ઉ.વ. ૮૬). રહેવાનું કેઝાણું: કુપર બિહડીંગ, બીજે માળે, ૨૨૯ પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, કાલબાદેવી, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૨. ઉકમણાંની કિચા તા. ૨૫-૯-૨૬ને દિને બપોરે ૩.૪૫ વાગે ઉપરની ભાભા નં.-૧માં ડુંગરવાડી પર.

જૈન મરણ

ઝાલાવાડી વિશા શ્રીમાળી મૂર્તિપૂજક જૈન વઢવાણ નિવાસી હાલ કાંઠીવલી મધુકાંત વાઠીલાલ શાહ (ઉ. વ. ૮૭), વસુમતીબેનના સહધર્મચારી. જયેશ, દીપક, અરતીના પિતાશ્રી. જલપા, હેતલ, અમીતભાઈના સસરા, રીયા મીતકુમાર દેસાઈ તથા રીકેતના દાદા. સ્વ. હરેન્દ્રભાઈ, ઉર્મિલાબેન તથા સરલાબેનના ભાઈ. શ્રોગંધા નિવાસી લવજીભાઈ ફલવંદે શાહના જમાઈ. તા. ૨૩-૯-૨૦૨૬ના રોજ અરિહંતશરણ પામેલ છે. લૌકિક વ્ય. બંધ છે.

ઘોષારી વિશા શ્રીમાળી જૈન

ભાવનગર નિવાસી હાલ ઘટકોપર વિમલકાંત અમૃતલાલ શાહ (ઉ. વ. ૯૩), હંસાબેનના પતિ. વિપુલ, સોનલના પિતાશ્રી. અમિતા, ધર્મનના સસરાજી. અશિષા, રોનકા દાદાજી. નીલ, અનુજના નાનાજી તા. ૨૩-૯-૨૦૨૬ના રોજ અરિહંતશરણ થયેલ છે.લૌકિક વ્ય. બંધ છે.

ઝાલાવાડી વિશા શ્રીમાળી થે. મૂ. પૂ. જૈન ધંધુકા નિવાસી હાલ સાયન તારાબેન દલીયંદભાઈ દોશીના પુત્ર અરવિંદભાઈ (ઉ.વ. ૭૨) તે માયાબેનના પતિ. પ્રાચી હિતેનકુમાર શેઠ, સાર્ધકના પિતાશ્રી. ભાવનાબેન દિપકકુમાર બગડીયા, પાડલ મોહંશકુમાર શાહ, નીપા નીતિનકુમાર વોરાના ભાઈ. મોટાદ નિવાસી ચંદુલાલ ગ્વેસરંદ કોઠારીના જમાઈ. ક્રીતિભાઈ, બકુલભાઈ, અનુભાભાઈ, જીનાબેન સંજયકુમાર ગોપાણીના બનેવી મંગળવાર, તા. ૨૨-૯-૨૬ના દિને અરિહંતશરણ પામ્યા છે. પ્રાર્થનાસભા તથા લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે.

કચ્છી લોહાણા જૈન કોટામ્ના સરોજ ભુપેન્દ્ર માલદે (ઉ.વ. ૬૨) ૨-૯-૨૬નાં અરિહંતશરણ થયેલ છે. ગં.સ્વ. ખેતબાહ લાલજી ચીરજીના પુત્રવધૂ. ભુપેન્દ્રના પત્ની. પુજા, ચિંતનના માતૃશ્રી. બિઠડાના લક્ષ્મીબેન પ્રેમજીના સુપુત્રી. રેવંતી, સ્વ. કેતના, સ્વ. રાજેનાના બહેન. પ્રાર્થના રાખેલ નથી. નિ. ભુપેન્દ્ર માલદે, એ-૬૦૧, નવનતી નગર, દેશલેપાડા, ડોંબીવલી (ઉ.).

ગઢરીશાના પ્રેમજી ભાણજી બૌધિશી ગડા (ઉ.વ. ૭૧) ૨૨-૯-૨૬નાં અવસાન પામ્યા છે. મીનાના પતિ. પાનબાહ ભાણજીના પુત્ર. કાજલના પિતા. રાવબજી, નવિના, ગુણવંતી, જ્યોતિ, રમેશ, કલ્પનાના ભાઇ. નાના રતતીયા કેસરબેન કાકશરી ડાહ્યાભાહ ગાલાના જમાહ. પ્રા. શુભ મંગલ હોલ, ૨જે માળે, એવરેસ્ટ શોપીંગ સેન્ટર, ડોંબીવલી (હસ્ટ) ૨.૩૦ થી ૨.૩૦ થી ૪.૩૦. નિ. વિનાંદ સાવલા- બી-૭૦૪, સ્વપ્ન મહલ, સ્વપ્ન નગરી, મુલુંડ-વે. કોટ્ટી મહાના માતૃશ્રી કંસ્તુરબેન (ઉ.વ. ૮૦) તા. ૨૨-૯-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. જે તબાહ આશુભાણના પુત્રવધૂ. બુધ્ધીચંદભાઇના પત્ની. મનોજ, કમલેશ, જાગૃતિ, ઉર્મિલા, સુનીતાના માતૃશ્રી. સામરાઇ કિનનટ સ્થિત એકાત્મિક આદિવાસી વિકાસ પ્રકલ્પની, વિકાસ સેન્ટર, એન.એસ. રોડ/એસ.એલ. રોડ જંજરાન, મુલુંડ-વે., ટા. ૨.૩૦ થી ૪.૩૦. નિ. વિનાંદ સાવલા- બી-૭૦૪, સ્વપ્ન મહલ, સ્વપ્ન નગરી, મુલુંડ-વે.

કોટ્ટી મહાના માતૃશ્રી કંસ્તુરબેન (ઉ.વ. ૮૦) તા. ૨૨-૯-૨૬ના અવસાન પામેલ છે. જે તબાહ આશુભાણના પુત્રવધૂ. બુધ્ધીચંદભાઇના પત્ની. મનોજ, કમલેશ, જાગૃતિ, ઉર્મિલા, સુનીતાના માતૃશ્રી. સામરાઇ કિનનટ સ્થિત એકાત્મિક આદિવાસી વિકાસ પ્રકલ્પની ઓફિસમાંથી સરકારી નાણાં ખાનગી વ્યક્તિઓ, વ્યાવસાયિક આસ્થાના તેમ જ અન્ય બિન-સરકારી સંસ્થામાં ટ્રાન્સફર કરવા માટે ૨૮૦ સરકારી ચેકનો કથિત રીતે ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

ઘણા નિવાસી હાલ દહિસર, હિંમતલાલ ન્યાલવંદ શાહના ધર્મપત્ની ગુણવંતીબેન (ઉ.વ. ૮૯) તે મંગળવાર, તા. ૨૨/૯/૨૬ના અરિહંતશરણ પામેલ છે. તે ભરત-સુરેખા, સમીર-ભાવિની, અમિત-પરિતા તથા શીલા દિપકકુમારના માતૃશ્રી. સ્વ. હીરાભાઈ, સ્વ. અનંતરાય, સ્વ. શાંતિભાઈ, સ્વ. ચંદુભાઈ, સ્વ. પરસનબેન તથા સ્વ. ખમીરબેન ભાઈના પત્ની. પિયર પક્ષે સ્વ. બાબુલાલ અમુલાલ ત્રિભોવન શાહના ટીકરી. માનસી વિપુલકુમાર, દર્શિત કિજલ, ક્લૃષી ઋષભકુમાર, બી, ધ્વનિ, શાલીન, વિધિ જીગરકુમાર, મનન, દિલિ, ઘરરાના બા. તેમની માતૃવંદના ૨૭/૯/૨૬ રવિવારના સરવે ૧૦ થી ૧૨ ક. ફેન્સ/બેકવેટ, હેપ્પી હોમ સોસાયટીની બાજુમાં, જયવંત સાવંત માર્ગ, દહિસર વેસ્ટ. લૌકિક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે.

થાણેમાં બિલ્ડિંગમાં લાગેલી આગમાં ૧૪ ઇલેક્ટ્રિક મીટર બળીને ખાખ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

થાણે: થાણે શહેરમાં બુધવારે મધ્યરાત્રિ બાદ એક ત્રણ માળની રહેણાક ઈમારતના મીટર બોક્સ રૂમમાં આગ ફાટી નીકળી હતી, જેમાં ૧૪ મીટર બળીને બાક થઈ ગયા હતા.કોપરી વિસ્તારમાં આવેલી ત્રણ માળની પત્રકાર સોસાયટીના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર આવેલા મીટર બોક્સ રૂમમાં આગ લાગી હતી. આ ઘટનામાં મોતોમાંથી ગયા થઈ ન હોવાનું ડિઝાસ્ટર ડેવેલોપ જણાવ્યું હતું.

હિન્દુ મરણ

વિસાનાગર વણિક વડનગર નિવાસી હાલ મુંબઈ નરેનભાઈ વલ્લભલાલ શેઠ તે કમળાબેન વલ્લભલાલ શેઠના પુત્ર. દર્શનાબેનના પતિ. પાંચલ, રિમત (ગોપાલ)ના પિતાશ્રી. રાજવીના સસરા. કેશવીના દાદા. રંજનબેન - સ્વ. દિનેશચંદ્ર ઈશ્વરલાલ શેઠના જમાઈ તા. ૨૧-૯-૨૬ના સોમવારે ગોલીક પામ્યા છે. પ્રાર્થનાસભા ૪-૯-૨૬ને ગુરુવારે સાંજે ૫ થી ૭ માતૃ મંદિર, ૨૭૮ તાલેદંડ રોડ, નાના વોડ, ગ્રાન્ટ રોડ (વેસ્ટ) (લેન્ડ માર્ક - ભાટિયા હોસ્પિટલની સામે). પિયર પક્ષની પ્રાર્થનાસભા સાથે જ રાખેલ છે.

પાવરોઈ ભાટિયા

ગામ દેવીસર હાલ ઘટકોપર (બે) પરાગ ચંદુલાલ ભાટિયા (ઉ. વ. ૫૩) સ્વ. ધનલક્ષ્મી ચંદુલાલ ભાટિયાના સુપુત્ર. સ્વ. દામજી રામજી, તારાબેનના પુત્ર. હંસરાજ લાલજી બાલાઈના દોહિત્ર. મનીષ અને હેમાલીની મોટાભાઈ બુધવાર, તા. ૨૩-૯-૨૦૨૬ના શ્રીજ ચરણ પામ્યા છે. લૌકિક વ્ય. બંધ છે.

હાલાઈ ભાટિયા

હંસરાજ કરપીસિંહ સંપટ (ઉ. વ. ૭૯) મંગળવાર, તા. ૨૨-૯-૨૦૨૬ના શ્રીજચરણ પામેલ છે. તે સ્વ. ઉષા હંસરાજના પતિ. વિ. ચિરણ, અ.સૌ. અવંતિકાના પિતા. અ.સૌ. જીબના સસરા. સ્વ. લલિતા રણજીત, સ્વ. વિરમતી કરસનદાસ, ગં.સ્વ. કાન્તા હરિદાસ, ગં.સ્વ. જયા અનિલકુમાર, ગં.સ્વ. ચંદ્રા મહેન્દ્ર, ગં.સ્વ. વીણા અજીત, સ્વ. ધૈર્યંબાળા પ્રવિણ તથા અ.સૌ. કાલિન્દી કિશોરકુમારના ભાઈ. તનિશી, કશિશાના દાદા અને જરાના નાના. પ્રાર્થનાસભા શનિવાર, તા. ૨૬-૯-૨૦૨૬ના સાંજે ૪.૩૦ થી ૬ જુની હાલાઈ ભાટિયા મહાજનવાડી (કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ-૨).

કપોળ

ડુંગરવાળા સ્વ. સાતિતાબેન જેઠાલાલ વ્રજલાલ સંઘવીના પુત્ર જયેશ (ઉ.વ. ૬૯) સોમવાર, તા. ૨૧-૯-૨૬ના અમરેલી મુકામે શ્રીજચરણ પામ્યા છે. તે ઉષાબેનના પતિ. જીગ્ઢ તથા જયના પિતા. ભાવિ તથા કૃતિના સસરા. સુધીરભાઈ, સ્વ. પ્રવિણાબે

A black silhouette of a person running to the right, set against a background of horizontal red and white stripes. White motion blur lines trail behind the runner, emphasizing speed.

An illustration depicting a man in a white t-shirt and blue plaid pajama pants sitting on a bed, clutching his lower abdomen in pain. A bright red, glowing area on his abdomen indicates the source of the pain. In the background, a woman is shown holding her head in her hands, suggesting distress or pain. To the right, a red anatomical diagram of the female reproductive system is visible. On the bed next to the man are a red water bottle, a small container of pills, and a blister pack of pills. The scene is set in a bedroom with a door and a toilet visible in the background. The letters 'AI' are in the bottom right corner.

તમે ધનનો સદ્ઉપયોગ કઈ રીતે કરો છો?

શોભ. તેમને નાનપણથી જ્યોતિષવિદ્યાનો શોખ હતો. ન શક્યાં. લગ્ન પછી મુંબઈ સ્થાયી થયાં. પતિની હતી, પણ મુંબઈના ખર્ચા જાલીમ એટલે ‘મુંબઈની સમાણી’ એ કહેવત પ્રીતિબહેનના જીવનમાં પણ યથાર્થ જ હાથમાં રહેતી ન હતી. પ્રીતિબહેને વિચાર્યું કે એકલો પતિ બિચારો કેટલું કરે? મારે

feedback.ladki@bombaysamachar.com
નીલા સંઘવી

યાન એક ગંભીર શ્રુતિ હાસનના નિવેદનમાં વર્કપ્લેસ કલ્ચરને લઈને જે આશ્ચર્યચકિત પક્ષ એ પણ છે કે પુરુષસત્તાકે કોર્પોરેટ માનસિકતામાં ધોને માસિક ધર્મ તરત જ સ્વીકારવામાં આવે છે, જ્યારે ‘અદૃશ્ય પીડા’ને નકારવામાં આવે છે.

તારો બન્ની

(ભાગ: ૪)

નામ: એન બોલેઈન

સમય: જાન્યુઆરી, ૧૫૫૯

સ્થળ: વેસ્ટમિનિસ્ટર એબે, લંડન

ઉંમર: ૫૮ વર્ષ (જો જીવિત હોત તો)

હવે, હું ઇંગ્લેન્ડની રાણી છું. હેન્‍રી ૮મો, ઇંગ્‍લેન્‍ડનો પ્રભાવશાળી રાજા મારો પતિ છે... પરંતુ એનાથી મને સુખ કે સંતોષ મળ્યાં નહીં. ઇંગ્‍લેન્‍ડની પ્રજાએ મને કદી સ્‍વીકારી નહીં. મારા રાજ્યાભિષેક દરમિયાન ‘લૉંગ લિવ ધ કિંગન’ના નારા લગાવવાને બદલે લોકોએ ‘વિઝય વિઝય’ (ઝકણ ઝકણ)ની બૂમો પાડી. સહુને લાગતું હતું કે મેં કાળો જાદુ કરીને હેન્‍રીને મારા વશમાં કરી લીધો હતો. હેન્‍રી મારા વશમાં હતો, પણ બહુ થોડા સમય માટે. સાત વર્ષ એણે મારી પ્રતીક્ષા કરી, મારી સાથે લગ્ન કરવા માટે આસમાન-જમીન એક કરી નાખ્યાં એ દરમિયાન હેન્‍રી મને એક દિવસ પણ ન જુએ તો બેચેન થઈ જતો. ઇંગ્‍લેન્‍ડના રાજકારણમાં, દરબારમાં અને હેન્‍રીના અંગત નિર્ણયોમાં પણ એ મારો અભિપ્રાય ચોક્કસ પૂછતો. મેં આ પરિસ્‍થિતિનો સારો એવો લાભ ઉઠાવ્યો. એ સાત વર્ષ દરમિયાન મેં થોમસ વોલ્સીને ઇંગ્‍લેન્‍ડના રાજાથી દૂર કરવાનું કામ કર્યું. અનેક લોકો જેમણે મારા અને હેન્‍રીનાં લગ્નમાં વિઘ્ન નાખ્યાં હતાં, હેન્‍રીને મારા વિરુદ્ધ ચઢાવવાનું કામ કરતા હતા એવા સૌને મેં ધીરે ધીરે હેન્‍રીથી દૂર કર્યા. ઇંગ્‍લેન્‍ડના રાજદરબાર પર હેન્‍રી નહીં, પણ એન બોલેઈનનું રાજ હતું એવી ગુસપુસ ચાલતી. મને તો એનાથી આનંદ જ થતો... લગ્ન કર્યા પછી આ પરિસ્‍થિતિ બદલાઈ ગઈ.

ઇંગ્‍લેન્‍ડનો રાજા હેન્‍રી ૮મો, મારો પતિ તો બન્યો, પણ અમારાં લગ્નના થોડાક જ સમયમાં હેન્‍રી મારી બદ્ધિ, તેજસ્‍વિતા, હાજર જવાબીપણા અને રાજકારણની ઊંડી સમજથી અકળાવા લાગ્યો. એનો અહંકાર ચરમસીમાએ હતો, કોઈ સ્‍ત્રી એના નિર્ણયો પર સવાલ કરે કે એની ભૂલ કાઢે એ હેન્‍રીને કોઈ સંજોગોમાં મંજૂર નહોતું. હું ક્યારેક એવું કરી બેસતી. મને એવું લાગતું હતું કે એવું કરીને હું મારા પતિની મદદ કરું છું. એને વધુ સારો રાજા બનવામાં, લોકપ્રિય બનવામાં મારી આવી સલાહ અને કામ લાગશે, પરંતુ હેન્‍રી માટે આવી કોઈ પણ સલાહ કે પ્રશ્નોત્તરી એના રાજા હોવા પર, એના પુરુષ હોવા પર એની સત્તા અને અહંકાર પર સીધો ઘા હતો. હેન્‍રી એના પ્રકૃતિ મુજબ કોઈ એક સ્‍ત્રી સાથે લાંબો સમય બંધાઈને રહી શકે એમ હતો જ નહીં. કેથરિન પછી મેરી અને મેરી પછી મારો બન્યો તો ખરો, પણ હવે એને અન્ય સ્‍ત્રીઓમાં રસ પડવા લાગ્યો હતો. જે હું સહન કરી શકું એમ નહોતું. એથી આગળ વધીને એક નવો પ્રશ્ન એવો સર્જાયો કે મેં પણ દીકરીને જન્‍મ આપ્યો. હેન્‍રી માટે રાજગાદીનો વારસ મેળવવો એ અનિવાર્ય જરૂરિયાત બનવા લાગી હતી. માત્ર સ્‍ત્રી પરત્વેના રસને કારણે નહીં, પરંતુ રાજગાદીના વારસ માટે પણ હવે એની નજરો બટકવા લાગી.

જે લગ્ન માટે ઇંગ્‍લેન્‍ડના રાજાએ પોપ સાથે સંઘર્ષ કર્યો, પોતાનાં લગ્ન રદ કરાવવા માટે ચર્ચ ઓફ ઇંગ્‍લેન્‍ડની સ્‍થાપના કરી અને પોતે એનો વડો બન્યો એ હવે જાણે કે મારાથી કેટાળી ગયો હોય એવું વર્તવા માંડ્યો. એ જ ગાળામાં મારા ભાઈ જ્યોર્જ બોલેઈનનાં લગ્ન થયાં. એ એની પત્ની સાથે સુખી હતો, પરંતુ હું એકદમ અસલામત અને ધિંતિત રહેવા લાગી. હેન્‍રી જે રીતે અન્ય સ્‍ત્રીઓમાં રસ લેતો હતો એ જોતાં મને લાગ્યું કે એ મને કાઢી મૂકશે. મારી નજર સામે જ એણે કેથરિન ઓફ ઍરોગોન સાથેનાં લગ્નને અલેધ ગણાવીને એને કાઢી મૂકી હતી. જે કામ કરવાનો રસ્‍તો મેં જ એને બતાવ્યો, હવે એ જ ઉપાય મારા પર અજમાવશે એવો ભય મને સતત લાગતો હતો. મારી દીકરી એલિઝાબેથના જન્‍મ પછી હેન્‍રીને બાંધી રાખવાના મારા તમામ પ્રયત્નો નકામા નીવડ્યા. હેન્‍રી પુત્ર માટે ધમપછાડા કરી રહ્યો હતો અને હું ફરીથી ગર્ભવતી થવાના પ્રયત્નોમાં હેન્‍રીને પામવા માટે મારાથી થઈ શકે તે બધું કરવા લાગી.

મેરીનું શું થયું? એ હંમેશાં શાંત અને સંતુષ્ટ હતી. થોડોક વખત માટે એને હેન્‍રીની અવગણનાનું દુઃખ થયું, પરંતુ એની સરળતા અને સ્નેહપૂર્ણ સ્‍વભાવે ફરી પાછો એક પુરુષ એના પ્રેમમાં પાગલ થયો. એ હતો વિલિયમ કેરી. ઇંગ્‍લેન્‍ડના રાજદરબારમાં થોડી નીચી પાયરીનો એક દરબારી. મેરીનાં આ બધાં જ વર્ષો દરમિયાન એણે મેરીની કાળજી કરી હતી. એના સારા-ખરાબ સમયમાં એનું ધ્યાન રાખ્યું હતું. મેરી ધીરે ધીરે વિલિયમ કેરીની નજીક આવી, વિલિયમે લગ્ન કરવાની પ્રપોઝલ મૂકી. મેરીએ શત્ કરી કે એ લોકો લંડન છોડી દેશે એને વિલિયમ કેરીની નાનકડી જાગીર પર જઈને લંડનના રાજકારણ મહાલય અને ખટપટથી દૂર એક સુખી, શાંત, સ્નેહપૂર્ણ જીવન વિતાવશે. વિલિયમે તરત જ મેરીની શરત માની લીધી. મેરી અને વિલિયમ લંડન છોડીને ચાલી ગયાં. એક રીતે મારા માટે નિરાત થઈ, પણ બીજી રીતે મારા માટે આ બહુ ઇચ્છનીય પરિસ્‍થિતિ નહોતી. મેરી મારો સપોર્ટ હતી. મોટી બહેન તરીકે એણે હંમેશાં મારું ધ્યાન રાખ્યું અને સારા-ખરાબ સમયમાં મારો સાથ આપ્યો. મેં એની સાથે જે કર્યું હોય તે, પણ મેરીએ કોઈ દિવસ મને નુકસાન નથી કર્યું એ

.....

સોળ વર્ષની તારા માટે નાનીનું ઘર માત્ર એક ઘર નહોતું. એનું બાળપણ હતું, એની ગુપ્ત વાતોનું સ્થળ હતું અને કદાચ એ એકમાત્ર જગ્યા હતી જ્યાં એને કોઈ પ્રશ્ન પૂછવામાં આવતો નહોતો એટલે જ્યારે શાળાના પ્રિન્સિપાલે એને પોતાના રૂમમાં બોલાવીને કહ્યું કે ‘નાની અવસાન પામ્યાં છે’ ત્યારે તારાને પહેલાં તો કંઈ સમજાણું જ નહીં. પ્રિન્સિપાલ બોલતાં રહ્યાં : ‘બેટા, તું હિંમત રાખજે.’ તારાએ માથું હલાવ્યું અને ‘ઓકે, મેમ.’ એટલું કહીને એ રૂમની બહાર નીકળી ગઈ.

હોસ્ટેલના રૂમમાં પાછી આવી ત્યારે રૂમમેટ્સ એને ઘેરી વળી.

‘તારા, અમને બહુ દુઃખ થયું.’ તારાએ એમની સામે જોયું. બંન્નેના ચહેરા પર સહાનુભૂતિ હતી, પણ એ સામે કોઈ પ્રતિસાદ આપી શકી નહી. એ બેંગ લઈને સીધી લાઇબ્રેરીમાં જતી રહી. પુસ્તક ખોલ્યું. એક પાનું. બીજું, ત્રીજું એમ એક પછી એક પાનાં ફરતાં રહ્યાં. આંખો શબ્દો વાંચતી રહી, પણ મનમાં માત્ર એક જ વાક્ય ધ્રુમેડાય રહેલું. ‘નાની નથી.’ બીજા દિવસે પંખા એને લેવા આવ્યા. ‘તારા, શાંતાબેન ઊંઘમાં જતાં રહ્યાં. બહુ તકલીફ થઈ નથી.’

તારા બારી બહાર જોતી રહી. શાંતાબહેનની ઉંમર બોતેર વર્ષ હતી, પરંતુ તારાને ક્યારેય લાગ્યું નહોતું કે નાની વૃદ્ધ છે. નાની એટલે સવારની યા. નાની એટલે રવિવારના આલુ-પરાઠા. નાની એટલે આંખાનું અથાણું. નાની એટલે એની દરેક વાત સાંભળનાર વ્યક્તિ. સાંજે

એ જે રીતે અન્ય સ્ત્રીમાં રસ લેતો હતો એ જોતાં મને લાગ્યું કે...

ટાવર ઓફ ઇંગ્‍લેન્‍ડની આસપાસ હજારો લોકો ભેગા થયા હતા. ફ્રંસના કુશળ તલવારબાજને કડક સૂચના હતી કે એક જ ઝડપે મારું માથું ઘડથી અલગ થઈ જવું જોઈએ જેથી મને ઓછી પીડા થાય! રાજા સામે ગોકવાયા. એમણે એંમના લાલ રૂમાલથી સંમતિ દર્શાવી... ને એક જ ઝડપે મારું માથું કપાઈ ગયું ત્યારે હું ૩૫ વર્ષની હતી. માથું કાપતાં પહેલાં મને પૂછવામાં આવ્યું કે ‘તમારે કંઈ કહેવું છે.’ ત્યારે મેં કહ્યું હતું, ‘હું રાજા વિરુદ્ધ કંઈ કહેવા નથી માગતી. તેઓ મારા સાત સ્‍વામી રહ્યા છે.’ મેં આવું કહ્યું, કારણ કે મારી દીકરી એલિઝાબેથનું ભવિષ્ય સુરક્ષિત રહી શકે. જોરે એનો ઉછેર મેરીએ કર્યો. એલિઝાબેથ સાથે હેન્‍રીનો વ્યવહાર ક્યારેય કઠોર તો ક્યારેક સ્નેહભર્યો રહ્યો. એણે પોતાની દીકરીને ઉત્તમ શિક્ષણ અપાવ્યું, કારણ કે એને સમજાયું કે મારી દીકરી અસાધારણ બુદ્ધિશળી છે, મારી જેમ જ! થઈ સક્‍સેશન એક્ટ દ્વારા રાજગાદીના વારસદાર તરીકે એમણે એલિઝાબેથને સ્‍વીકારી. હેન્‍રીનું મૃત્યુ ૧૫૪૮માં થયું ત્યારે એલિઝાબેથ ૧૩ વર્ષની હતી. એડવર્ડ ૬ઠ્ઠે, (૧૫૪૭-૫૩) જે જેઈન સેમોરનો દીકરો હતો, એનો રાજ્યાભિષેક કર્યો, પરંતુ એ જીવી શક્યો નહીં. એ પછી મેરી (૧૫૫૩-૫૮)માં ગુજરી ગઈ. એ પછી એલિઝાબેથ ગાદીએ આવી... આજે વેસ્ટમિનિસ્ટર એબેમાં એલિઝાબેથનો રાજ્યાભિષેક છે. હું જાણું છું કે એ એના યુગની શ્રેષ્ઠ રાણી બનશે. મારી દીકરીએ લગ ન થયી કર્યા, કારણ કે એણે એક જાહેર નિવેદનમાં કહ્યું હતું, ‘મારાં લગ્ન થઈ ચૂક્યાં છે. ઇંગ્‍લેન્‍ડના સિંહાસન સાથે.’

.....

સાચો વારસો કયો... પૈસા કે પ્રેમભરી યાદ ?

ઘેર પહોંચેલી તારા સામે નાનીનું ઘર એ જ હતું. સફેદ બારીઓ. લાલ છત. આંગણમાં તુલસી અને પાછળ વિશાળ આંબાનું ઝાડ. તારા ગાડીમાંથી ઊતરી ત્યારે થોડા સમય માટે એને ખરેખર લાગ્યું કે હમણાં દરવાજો ખૂલશે અને નાની હાથમાં યાનો કપ લઈને બહાર આવશે, પણ દરવાજો ખૂલ્યો ત્યારે સામે એનો નાનો ભાઈ બિહાન હતો. પાછળ મમ્મી ઊભેલી.

એ પહેલી વાર હતું જ્યારે ઘરમાં પ્રવેશતાં તારાનું મન ખુશ નહોતું થયું. આગળના થોડા દિવસો સળાં-વ્હાલાં આવતાં રહ્યાં. દીવાલ પર નાનીનો મોટો ફોટો મૂકવામાં આવ્યો હતો. તારાને ફોટો જોઈને ગુસ્સો આવ્યો. આ એની નાની નહોતી. એની નાની તો હસતી વખતે આંખો ઝીણી કરી દેતી હતી. એ આંખોમાં ચમક હતી. એની નાની ફોટામાં બંધ થઈ શકે નહીં. તારા ઘરની પાછળ ગઈ. આંબાના ઝાડ નીચે બેસી ગઈ. આ ઝાડ નાનીએ જ વાવ્યું હતું. તારાને યાદ આવ્યું કે નાની કહેતાં, ‘આ ઝાડ મારાથી પણ જૂનું લાગશે એક દિવસ.’ તારા હસતી. ‘એવું કેવી રીતે બને?’ નાની કહેતાં, ‘લોકો જતા રહે છે, વૃક્ષો વાર્તાઓ સાચવી રાખે છે.’

આ વખતે ઝાડ ખરેખર ત્યાં હતું. નાની નહોતી.

થોડા દિવસ પછી પંખાએ તારાને કહ્યું કે નાનીએ ઘર એના નામે કર્યું છે. ‘આ ઘર હવે તારું છે.’ તારા ચોકી ગઈ. ‘મારું?’ ‘હા. શાંતાબેન લાગ્યું છે કે આ ઘર એમની દીકરીની દીકરીને મળે.’

તારાને એક જ વાત સમજાતી નહોતી. નાનીએ આવું કેમ કર્યું? એની મમ્મી નિશા ખૂબ સફળ સ્ત્રી હતી. પોતાની કંપની ચલાવતી. હંમેશાં તારાને કહેતી, ‘તારે જીવનમાં કંઈક મોટું કરવું છે. સારી કારકિર્દી, સારી યુનિવર્સિટી, વિદેશમાં ભણતર...’ તું જે ઇચ્છે તે બની શકે

છે.’ પણ તારાને ખબર નહોતી કે એને શું બનતું હતું. એ નાનીને ઘણી વાર કહેતી, ‘મમ્મી અને હું બહુ અલગ છીએ. એમને મારી વાત સમજાતી જ નથી.’

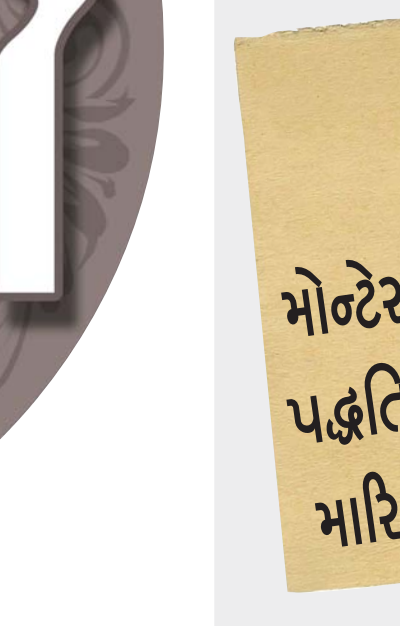
નાની હસીને કહેતાં, ‘લોકો અલગ હોઈ શકે, પણ પ્રેમની ભાષા એક જ હોય છે.’

એક અઠવાડિયા પછી મમ્મીએ કહ્યું, ‘આ ઘર બેચી દઈએ. પૈસા તારા ભણતર માટે કામ આવશે. તું વિદેશ જઈ શકીશ.’

તારા ચૂપ રહી. એ કહેવા માગતી હતી કે પૈસા નહીં એને આ ઘર જોઈએ. આંગણું જોઈએ. નાનીની સુગંધવાળું રસોડું જોઈએ, પણ એણે કંઈ કહ્યું નહીં. એની પાસે શબ્દો નહોતા. ઘર વેચાઈ જવાનું હતું. છેલ્લા રવિવારે સવારે તારા ઊઠી ત્યારે રસોડામાંથી આલુ પરાઠાની સુગંધ આવી. એ આશ્ચર્યથી રસોડામાં ગઈ. મમ્મી તવા પાસે ઊભી હતી. માથા પર પરસેવો હતો. હાથમાં લોટ લાગેલો હતો. તારા દરવાજા પાસે જ ઊભી રહી ગઈ.

‘મમ્મી, તમે આલુ પરાઠા બનાવો છો?’ નિશા હસી. ‘હા. કેમ? પહેલાં તારી નાની બનાવતાં

ટીના દોશી
feedback.ladki@bombsamachar.com

વાત મારે સ્વીકારવી જોઈએ. હું જ શું કામ, ઇંગ્‍લેન્‍ડનો રાજા પણ આ વાત સ્વીકારતો. મારી સાથે લગ્ન કરવા માટે ભલે એણે મેરીને તરછોડી, પણ મેરી માટેનો એનો આદર, વિશ્‍વાસ અને સ્નેહ ક્યારેય ઘટ્યાં નહીં... મારી દીકરી એલિઝાબેથના જન્‍મ પછી રાજા જેઈન સેમોર સાથેના સંબંધમાં હતા. જેઈન સેમોર સાથે લગ્ન કરવા માટે મારી સાથેનાં લગ્ન તૂટે એ જરૂરી હતું. ૧૫૩૬માં જ્યારે મારા સંબંધમાંથી કેવી રીતે છુટવું એ વિશે વિચાર શરૂ થયો ત્યારે જ જ્યારે હેન્‍રી પર્સી સાથેના મારા સંબંધોની વાત વોલ્સીએ ઇંગ્‍લેન્‍ડના રાજાના કાને નાખી ત્યારે રાજાને મારી સાથે લગ્ન તોડવાનું કારણ મળી ગયું. જ્યારે હેન્‍રી મારા પ્રેમમાં હતો ત્યારે વોલ્સી અને બીજા દરબારીઓને દૂર કરવા માટે મેં જે રાજરમત કરી હતી એ જ રમત એ લોકો મારી સાથે રમ્યા. વોલ્સીએ હેન્‍રી પર્સી સાથેના મારા સંબંધોની વાત રાજાને કહી એટલું જ નહીં, એમણે રાજાના મગજમાં નાખ્યું કે હું લગ્ન પહેલાં કુમારી અથવા વર્જિન નહોતી! પર્સી સાથે મેં સંભોગ કર્યો હતો, એટલે રાજા સાથે લગ્ન કરવા માટે જ્યારે હું એમને મારાથી દૂર રાખતી હતી ત્યારે એ ફક્ત નાટક હતું... હેન્‍રી

માટે આ માની લેવું અઘરું નહોતું કારણ કે, જેઈન સેમોર એના જીવનમાં પ્રવેશી ચૂકી હતી! વ્યભિચાર અને દેશદ્રોહના આરોપ સાથે મને દરબારમાં રજૂ કરવામાં આવી. ૧૫૩૬માં જ્યારે આ આરોપો મારી સામે મૂકવામાં આવ્યા ત્યારે મારા મામા, મારા પિતા કે મારો ભાઈ, કોઈ મારી સાથે ઊભું રહ્યું નહીં. સત્તા વધારવા માટે જે પિતાએ બંને દીકરીઓનો ઉપયોગ કર્યો એ પિતા દીકરીને શિરચ્છેદની સજા કરવામાં આવી ત્યારે એને બચાવવા માટે એક અક્ષર પણ બોલ્યા નહીં! ટાવર ઓફ ઇંગ્‍લેન્‍ડના છેક ઉપરના માળે ફ્રાંસથી આવેલા એક ગિલોટીનના એક્‍સપર્ટ દ્વારા મારો શિરચ્છેદ થશે એવી જાહેરાત કરવામાં આવી. ઇંગ્‍લેન્‍ડના લોકો આમેય મને ધિક્કારતા હતા. ૧૯ મે, ૧૫૩૬ દિવસે

ટાવર ઓફ ઇંગ્‍લેન્‍ડની આસપાસ હજારો લોકો ભેગા થયા હતા. ફ્રંસના કુશળ તલવારબાજને કડક સૂચના હતી કે એક જ ઝડપે મારું માથું ઘડથી અલગ થઈ જવું જોઈએ જેથી મને ઓછી પીડા થાય! રાજા સામે ગોકવાયા. એમણે એંમના લાલ રૂમાલથી સંમતિ દર્શાવી... ને એક જ ઝડપે મારું માથું કપાઈ ગયું ત્યારે હું ૩૫ વર્ષની હતી. માથું કાપતાં પહેલાં મને પૂછવામાં આવ્યું કે ‘તમારે કંઈ કહેવું છે.’ ત્યારે મેં કહ્યું હતું, ‘હું રાજા વિરુદ્ધ કંઈ કહેવા નથી માગતી. તેઓ મારા સાત સ્‍વામી રહ્યા છે.’ મેં આવું કહ્યું, કારણ કે મારી દીકરી એલિઝાબેથનું ભવિષ્ય સુરક્ષિત રહી શકે. જોરે એનો ઉછેર મેરીએ કર્યો. એલિઝાબેથ સાથે હેન્‍રીનો વ્યવહાર ક્યારેય કઠોર તો ક્યારેક સ્નેહભર્યો રહ્યો. એણે પોતાની દીકરીને ઉત્તમ શિક્ષણ અપાવ્યું, કારણ કે એને સમજાયું કે મારી દીકરી અસાધારણ બુદ્ધિશળી છે, મારી જેમ જ! થઈ સક્‍સેશન એક્ટ દ્વારા રાજગાદીના વારસદાર તરીકે એમણે એલિઝાબેથને સ્‍વીકારી. હેન્‍રીનું મૃત્યુ ૧૫૪૮માં થયું ત્યારે એલિઝાબેથ ૧૩ વર્ષની હતી. એડવર્ડ ૬ઠ્ઠે, (૧૫૪૭-૫૩) જે જેઈન સેમોરનો દીકરો હતો, એનો રાજ્યાભિષેક કર્યો, પરંતુ એ જીવી શક્યો નહીં. એ પછી મેરી (૧૫૫૩-૫૮)માં ગુજરી ગઈ. એ પછી એલિઝાબેથ ગાદીએ આવી... આજે વેસ્ટમિનિસ્ટર એબેમાં એલિઝાબેથનો રાજ્યાભિષેક છે. હું જાણું છું કે એ એના યુગની શ્રેષ્ઠ રાણી બનશે. મારી દીકરીએ લગ ન થયી કર્યા, કારણ કે એણે એક જાહેર નિવેદનમાં કહ્યું હતું, ‘મારાં લગ્ન થઈ ચૂક્યાં છે. ઇંગ્‍લેન્‍ડના સિંહાસન સાથે.’

.....

સાચો વારસો કયો... પૈસા કે પ્રેમભરી યાદ ?

હતાં. હવે હું બનાવી રહી છું.’ થોડી વાર પછી મમ્મીએ ટેબલ પર કાચની બરણી મૂકી. આંખાંનું અથાણું. તારાનું હૃદય એક ક્ષણ માટે ધબકવાનું ભૂલી ગયું. નાનીના હાથનું છેત્વું અથાણું. એણે થોડું અથાણું પરઠાડા સાથે લીધું. એક ટુકડો મોઢામાં મૂક્યો. આંખો તરત ભીની થઈ ગઈ. એ જ સ્‍વાદ. એ જ સુગંધ. એ જ ખટાશ. એ જ મીઠાશ.

તારાએ માથું ઊંચું કર્યું. મમ્મી એને જોઈ રહી હતી.ત્યારે પહેલી વાર તારાને મમ્મીના ચહેરામાં કંઈક ઓળખા્યું. એ જ હળવી આંખો. હસતી વખતે આંખોની આસપાસ પડતી આછી કચચલી. નાનીની આંખો. મમ્મીની આંખો અને પોતાની આંખો.

તારાને અચાનક સમજાયું. નાની ગઈ નહોતી. માત્ર એમનું શરીર નહોતું, અવાજ નહોતો, પરંતુ એ મમ્મીમાં હતાં. મમ્મીની આંખોમાં. તારાના સ્‍વભાવમાં. એમના બનાવેલા અથાણાના સ્‍વાદમાં. આંગણાના આંબાના ઝાડમાં. અને એ બંન્ને વચ્ચેના એવા સંબંધમાં, જેને સમજવામાં પોતે નિષ્ફળ જતી હતી.

તારા ધીમેથી નિશા પાસે જઈને એમને ભેટી પડી. નિશા કંઈ બોલી નહીં. દીકરીને હુંફમાં લઈ લીધી. બંન્નેમાંથી કોઈએ માફી માગી નહીં. કોઈએ જૂની ફરિયાદોની વાત કરી નહીં. ક્યારેક સંબંધોને સુધારવા માટે શબ્દોની જરૂર નથી પડતી. એક યાદ પૂરતી હોય છે. એક સુગંધ. એક સ્‍વાદ. અથવા આંબાના ઝાડ નીચે બેઠેલી કોઈ જૂની બપોર. તારાએ બારીની બહાર જોયું. એને નાનીનો અવાજ સંભળાયો : ‘લોકો જતા રહે છે, વૃક્ષો વાર્તાઓ સાચવી રાખે છે...’

તારા હસીને મનમાં બોલી, ‘નાની, તમારી વાર્તા હવે હું સાચવીશ.’ વારસો એટલે માત્ર ઘર કે પૈસા નહીં. પ્રેમભરી યાદો પણ એક અમૂલ્ય વારસો જ હોય છે.

બાલકેળવણી ક્ષેત્રે નવી પદ્ધતિ આપનાર પ્રસિદ્ધ કેળવણીકાર, ઇટાલીમાં મેડિકલ સ્કૂલમાં ભણનાર પ્રથમ મહિલાઓમાંની એક, રોમની યુનિવર્સિટીમાંથી ડૉક્ટરની ઉપાધિ પ્રાપ્ત કરનાર મહિલા ડૉક્ટર... નામ એમનું મારિયા મોન્ટેસરી. બાળકોની સર્જનાત્મક ક્ષમતા, શીખવાની તેમની ઇચ્છા અને દરેક બાળકના વ્યક્તિગત રીતે વર્તવાના અધિકારમાં વિશ્વાસ પર આધારિત મોન્ટેસરી શિક્ષણ પ્રણાલીનાં સંસ્થાપક હતાં મારિયા મોન્ટેસરી. ૩૧ ઑગસ્ટ ૧૯૭૦ના ભારત સરકારે તેમના માનમાં ૨૦ પૈસાની ટપાલ ટિકિટ બહાર પાડેલી.

મારિયા મોન્ટેસરી... જન્મ

૩૧ ઑગસ્ટ, ૧૮૭૦, ચિઆરાવલે, એન્કોના, ઇટાલી નજીક. મૃત્યુ ૬ મે, ૧૯૫૨, ન્યૂ િજેક આન ઝી, નેધરલેન્ડ્સ. રોમ યુનિવર્સિટીના મનોચિકિત્સક ક્લિનિકમાં મદદનીશ ફિઝિશિયન તરીકે કામ કરતાં મારિયાને શિક્ષણમાં રસ ઉત્પન્ન થયો. માનસશાસ્ત્ર સાથે શિક્ષણશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કર્યો. ૧૮૯૯-૧૯૦૧ દરમિયાન તેઓ મંદબુદ્ધિ

તથા અર્ધગ બાળકો માટેની શાળાનાં સ્થાપક આચાર્યા રહ્યાં. તેમાં તેમણે વિકસાવેલી પદ્ધતિઓ સામાન્ય બાળકોને પણ લાગુ પાડવા પ્રયોગો કર્યા. એડ્વર્ડ સેવિન્નના વિચારોને અનુસરીને તેમણે તેમની પોતાની આગવી શિક્ષણપદ્ધતિ જે મોન્ટેસરી પદ્ધતિ તરીકે પ્રખ્યાત થઈ તે વિકસાવી. ૧૯૦૦થી ૧૯૦૪ દરમિયાન તેમણે શિક્ષણશાસ્ત્રના અધ્યાપક તરીકે તથા ૧૯૦૪થી ૧૯૦૮ દરમિયાન નૃવંશશાસ્ત્રનાં પ્રાધ્યાપક તરીકે રોમની યુનિવર્સિટીમાં સેવાઓ આપી.

રોમના પછાત વિસ્તારોમાં તેમણે ૧૯૦૭માં બાળકો માટેની મોન્ટેસરી શાળા સ્થાપી. તેમની પદ્ધતિમાં બાળકોને ઇન્દ્રિયોના વિકાસ તથા સ્નાયુઓનો ઉપયોગ કરવાનું શીખવવામાં આવે છે. ૧૯૧૭માં સ્પેનના બાર્સિલોના શહેરમાં મોન્ટેસરી ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં ડિરેક્ટરપદે કામ કર્યું. ૧૯૧૯માં લંડનમાં તાલીમી કાર્યક્રમો માટે શિક્ષણકાર્ય કર્યું. ૧૯૨૨થી ૧૯૩૪ દરમિયાન ઇટાલીમાં શાળાઓનાં સંસ્કરણો કરવામાં આવે છે. વિવિધ રંગો રહ્યાં. ૧૯૩૮માં નેધરલેન્ડ્સમાં લારેન શહેરમાં મોન્ટેસરી તાલીમ કેન્દ્રની તેમણે સ્થાપના કરી. ૧૯૧૪માં તેમણે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકામાં પ્રવાસ કરી પોતાની શિક્ષણપદ્ધતિ વિશે પ્રવચનો કર્યાં.

મારિયા મોન્ટસરીની શિક્ષણપદ્ધતિ ખાસ કરીને પૂર્વ પ્રાથમિક શિક્ષણ માટે છે. તેમાં બાળકને અમુક ચોક્કસ સાધનોનો ઉપયોગ કરી મુક્ત રીતે પોતાની જાતે શીખવાનું ગોઠવવામાં આવે છે. મોન્ટેસરીની માન્યતા પ્રમાણે બાળકને પ્રથમ તેની જ્ઞાનેન્દ્રિયોના ઉપયોગ વડે જ્ઞાન આપવાની શરૂઆત કરવી જોઈએ. તેમાં પણ સ્પર્શની ઇન્દ્રિયથી શરૂઆત કરવી જોઈએ. ખરબચડા અને લીસા પદાર્થો વચ્ચે તફાવત જાણવાની શરૂઆત કરવા બાળકને લીસાં પદાર

લાઈટર આઈટર
પ્રજ્ઞા વશી

feedback.ladki@
bombaysamachar.com

અમે ખૂબ ખુશ હતાં, કારણ કે અમે નિવૃત્ત થયા પછી ક્યા ક્યા પ્રકારના આનંદ લૂંટવા, ક્યાં ક્યાં ફરવા જવું, અનેકવિધ યુગોમાં મેમ્બરશિપ લઈને જીવનભર જોયેલાં બધાં જ સ્વપ્નાં પૂરાં કરવાં એનું લિસ્ટ બનાવીને એક કોપી અમારા બેડરૂમમાં લગાવી હતી. એક ઝેરોક્ષ પતિદેવને અને એક ઝેરોક્ષ ઘરના સભ્યોને પણ આપી હતી.

આ લિસ્ટ વાંચીને કોઈએ કોઈ પણ પ્રકારનાં મંતવ્યો આપ્યાં નહીં. અમને થયું, ક્યાં તો બધાને જલન થાય છે, ક્યાં તો બધા ખુશ થાય છે કે ‘હાશા... આખો દિવસ એક પછી એક કલબમાં જતાં રહેશે એટલે અમારે પણ નિરાંત!’

અમારો વિદાય સમારોહ શાળામાં રાખવામાં આવ્યો હતો, પણ ત્યારે અમે અનુભવ્યું કે શાળાનાં શિક્ષકો અને બાળકો કોઈ અગમ્ય કારણોસર મૌન ધારણ કરીને સભામાં બેઠાં હતાં. પછી વિચાર્યું, હવે તો આપણે નિવૃત્ત થયાં. બસ, હવે આપણે છીએ અને આપણાં સપનાં!

અમારી નિવૃત્તિ બાદ બંને વહુ-દીકરા વારાફરતી આવીને પૂછી જતાં, ‘મમ્મી, તમે પેલી મહિલા પરિચદની મેમ્બરશિપ લેવાનાં હતાં અને અંધજન શાળામાં બાળકોને વાર્તા કરવા જવાનાં હતાં. એનું કંઈ થયું કે નહીં? આ તો પેલાં મીતાબહેન નિવૃત્તિ પછી ઘરમાં બેઠાં બેઠાં કેટલા બધા રોગોના ભોગ બન્યાં! હાથ-પગ સુધ્ધાં કામ નથી કરતા અને બેઠાં બેઠાં ખાધેલું પણ પચતું નથી. સુગર અને બી.પી. બંને એકસાથે આવી ગયાં છે.’

અમારે અકારાં થવું નહોતું, એટલે અમે જવાબ આપતાં કહ્યું, ‘વહુબેટા, શિક્ષકના હાથ-પગથી લઈને બધી જ ઇન્દ્રિયો જીવનભર સતેજ રહે છે. એટલે મારા હાથ-પગ કે તન-મનને કંઈ થવાનું નથી.’

નિવૃત્તિ પછી મજા કરવાનું લિસ્ટ અમારે તો ફાંલો કરવું હતું, પણ નિવૃત્ત પતિદેવને એ મંજૂર નહોતું, કારણ કે એમનું દૃઢપણે માનવું હતું કે ગાડી પાર્કિંગમાંથી બને એટલી ઓછી બહાર કાઢવી, જેથી ગાડી ટનાટન જ રહે!

અમારું લિસ્ટ એમણે બાજુ પર મૂકી દીધું અને એક નવું લિસ્ટ બનાવી આપ્યું. એમણે દરરોજ ચાર ટાઇમ શું શું ખાવાનું બનાવવું એનું લિસ્ટ-પૂરા એક મહિનાનું-ટાઇપ કરીને આપી દીધું.

આજ સુધી અમે સ્કૂલે સમયસર પહોંચવું પડશે એવાં બહાનાં હેડગ ભલાભલા રસિક માણસને પણ વૈરાગ્ય લેવાનું મન થાય એવી રસોઈ જ બનાવી હતી. એટલે નિવૃત્ત થયા બાદ અમે રસોઈમાં વેઠ ઉતારીએ તો રોજ મહાભારત થવાની સંભાવના પૂરેપૂરી રહે!

ભાષા વૈભવ...

મરાઠી – ગુજરાતી સમાનાર્થી શબ્દોની જોડી બનાવો

A	B
खाली	જમણી
वरती	વચ્ચે
मघली	નીચે
उजवी	ડાબી
डावी	ઉપર

જાણવા જેવું

નાસા અમેરિકાની સરકારી અવકાશ સંશોધન એજન્સી છે. એનું પૂરું નામ નેશનલ એરોનોટિક્સ એન્ડ સ્પેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન છે. આ સંસ્થા યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સના જાહેર અવકાશ કાર્યક્રમો, એરોનોટિક્સ અને સ્પેસ રિસર્ચ માટે સંપૂર્ણ જવાબદાર છે. એની સ્થાપના ૨૯ જુલાઈ, ૧૯૫૮ના દિવસે કરવામાં આવી હતી. નાસાનો મુદ્રાલેખ સર્વજન હિતાય છે.

ગુજરાત મોરી મોરી રે

અટપટી રીતે સમજાવતા સંબંધને ઓળખી કાઢો. સ્ત્રીની એકમાત્ર સગી નણંદના પિતાના એકમાત્ર વેવાઈના એકમાત્ર પુત્રની સાળી સ્ત્રીને સંબંધમાં શું થાય એ દિમાગ દોડાવી જણાવો જોઉં.

અ) માસી બ) બહેન
ક) ભત્રીજી ડ) કાકી

નોંધી રાખો

ગાડરિયા પ્રવાહ જેવી ઠેરઠેર જોવા મળતી ચિત્તવૃત્તિથી આગાદ થઈ પોતાની રાહ પોતે કંડારનારને બિરદાવવો જોઈએ.

સપનાંઓનું લિસ્ટ બનાવી તો જુઓ...

ભીંત ઉપરથી સ્વપ્નોનું લિસ્ટ ભારે હૃદયે ઉતારી, તરડાતા અવાજે ગાઈ નાખ્યું, ‘જિંદગી કા સફર, હૈં ચે કેસા સફર, કોઈ જાના નહીં, કોઈ સમજા નહીં...’

અમારી પાછળ દરવાજે આવીને ઊભેલા અમારા પતિદેવ કદાચ અમારા તૂટતા સ્વપ્નની કચ્ચરઘાણ સમેટતા હોય એમ દિલાસો આપતાં ગાવાનું શરૂ કરે છે, ‘દુનિયા મેં હમ આયે હૈં તો જીના હી પેગા, જીવન હૈ અગર ઝહર તો પીના હી પેગા...’

જોકે આખરે અમે કંઈ જીવનથી હારી જનારાં થોડાં છીએ! અમે સ્વપ્નનું લિસ્ટ ઉતારીને નીચે લખ્યું, ‘શિક્ષક કબી સાધારણ નહીં હોતા. પ્રલય ઔર નિર્માણ ઉસકી ગોદ મેં પલતે હૈં.’

અને તરત એક મોટા કોરા કાગળ ઉપર પતિદેવે આપેલું લિસ્ટ ચોંટાડી તેની નીચે લખ્યું:

‘બંને વહુઓએ

ઉપરોક્ત વાનગીઓ જે ઘરના મોભીએ લખી છે, એ મુજબ વારાફરતી સમય-સંજોગો જોઈને બનાવતાં રહેવું. રસોઈની ખાદ્ય સામગ્રીઓનું લિસ્ટ ઘરના મોભીને આપવું. એટલે તેઓશ્રી પોતાની ફરમાઈશ મુજબની ઉત્તમ સામગ્રી બંને વહુઓને બજારમાંથી લાવી આપશે. ઘરના

તમામ ભાઈઓ સવાર-સાંજ વારાફરતી રસોઈ ચાખીને તેમાં વધઘટ કે મસાલો નાખવા કહેશે. કોઈ નવી વાનગી બનાવતાં ન આવડતી હોય તો ચુ-ટ્યૂબ પર એ વાનગીનું નામ લખશો, એટલે ઠગલાબંધ શિક્ષકો (રસોઇયાઓ) તમને વાનગી કેવી રીતે બનાવવી તેની હજારો રીતો શીખવશે. ઘરનું ગાડું મેં એકલે હાથે આજ સુધી ખેંચ્યું છે. હવે એને ખેંચવાની જવાબદારી બંને વહુઓને વારસામાં આપું છું. ઓલ ધ બેસ્ટ ફોર યોર ફ્યુચર લાઇફ!’

એમ પણ અમને ખબર હતી કે સાચો શિક્ષક એને જ કહેવાય કે જે કરે નહીં, પણ કરાવી જાણે અને અમને જીવનભરનો જે મહાવરો હતો એનો અમે ઉપયોગ ક્યોં અને ઘરના દરેકને કામે લગાડી દીધા. બે વહુ સવાર-સાંજની રસોઈ કરે, એમના જ પતિ પરમશ્વરો એ ચાખે અને ભૂલચૂક હોય તો સુધરાવે અને અમારા પતિ ઘર આખાની વિવિધ સામગ્રી લેવા જાય. એટલે એમને પણ કેટલા વીસે સો થાય એ ખબર પડે. આપણી ફિમત પણ એ લોકોને ક્યારે ખબર પડવાની? એ તો એ લોકો જાતે બધાં કામ કરે તો જ ખબર પડે ને? વહુઓએ સસુરજીને બજારના એટલા આંટા મરાવ્યા કે એક દિવસ આવીને એમણે મને કહ્યું, ‘હું મારું ચાર ટાઇમ સરસ ખાવાનું લિસ્ટ પાછું ખેંચી લઉં છું. હવે તું તારું સપનાનું લિસ્ટ ફાંલો કરી શકે છે ’

જોયું? અમે વાંકી આંગળીએ ઘી કાઢી બતાવ્યું ને?

ફેશન

ખૂશુ મુલાણી ઠક્કર

feedback.ladki@
bombaysamachar.com

લુક ચેન્જ કરી શકાય છે. હેવી દુપટ્ટામાં ઘણી વેરાઇટી આવે છે. અમુક હેવી દુપટ્ટા તો કલાસી હોય છે જે ક્યારેય પણ આઉટ ઓફ ફેશન થતા નથી. જેમકે બનારસી, બાંધણી, કલમકારી, ટિસ્સુ , ટાઈ એન્ડ ડાઈ વગેરે. દુપટ્ટાનું સિલેક્શન તમારા ડ્રેસને અનુસાર તેમજ પ્રસંગને અનુરૂપ હોવું જોઈએ. તો ચાલો જાણીએ એક દુપટ્ટાથી તમારો ઓવર ઓલ લુક કઈ રીતે બદલી શકાય.

બનારસી દુપટ્ટા - જે મહિલાઓને ફેફ્રિકનું જ્ઞાન હોય છે તેમની પાસે બનારસી દુપટ્ટા હોય જ છે, કારણ કે બનારસી દુપટ્ટા ક્યારેય પણ આઉટ ઓફ ફેશન થતા નથી અને પહેર્યા પછી રૉયલ લુક આપે છે. બનારસી દુપટ્ટાના કલર્સ પણ એટલા સુંદર હોય છે કે કોઈ પણ ડ્રેસ સાથે મિક્સ એન્ડ મેચ કરી શકાય. જેમકે જો તમારી પાસે રેડ કલરનો બનારસી દુપટ્ટો હોય તો ઓફ વાઇટ ડ્રેસ સાથે પહેરી શકાય. જો રાની કલરનો દુપટ્ટો હોય તો યલ્લો કલર સાથે પહેરી શકો. જો તમારે બનારસી દુપટ્ટો પહેરવો હોય તો તમારો ડ્રેસ પ્લેન હોવો જોઈએ તેથી કરીને દુપટ્ટાને લીધે ઓવર ઓલ લુક હેવી લાગે. દુપટ્ટાની પહેરવાની સ્ટાઇલ થોડી બદલી નાખવી જેથી ડ્રેસી લાગે. બનારસી દુપટ્ટાની વિદ્યુ ઘણી હોય છે તેથી કોઈ સ્ટાઇલિંગ કરવી હોય તો સાડું લાગે. બનારસી દુપટ્ટો તમે ઘાઘરા સાથે પણ પહેરી શકો. આ દુપટ્ટા સાથે હેવી જવેલરીની જરૂર નથી. માત્ર હેવી ઈયર રિંગ પણ સારા લાગશે. હેરમાં તમે ઓપન હેર રાખી શકો અને મેસી બન પણ સારો લાગશે.

બાંધણી - બાંધણીના દુપટ્ટામાં ઘણી વેરાઇટી આવે છે જેમકે કોટન, જોર્જેટ, સિલ્ક વગેરે . જો તમારે હેવી લુક જોઈતો હોય તો સિલ્કનો દુપટ્ટો પહેરવો પડે. એમાં પણ લાગડી પટ્ટાવાળો દુપટ્ટો વધારે હેવી લુક આપશે. બાંધણીનો દુપટ્ટો તમે કોઈ પણ પ્લેન ડ્રેસ સાથે પહેરી શકો. દુપટ્ટા પહેરવાની સ્ટાઇલ તમે તમારી ચોઇસ મુજબ તેમજ પ્રસંગ અનુસાર કરી શકો. ઘાઘરા પર અને ડ્રેસ સાથે દુપટ્ટો ખોલીને પહેરવાનો વધારે સારો લાગશે. અને plazo સાથે પિન અપ કરીને પહેરી શકાય. બાંધણીનો દુપટ્ટો એક અલગ પણ ટ્રેડિશનલ લુક આપે છે. બાંધણીનો દુપટ્ટો ક્યારેય પણ આઉટ ઓફ ફેશન થતો નથી.

કલમકારી દુપટ્ટો - કલમકારી

એક હેવી દુપટ્ટો આખો લુક બદલી શકે...

એક દુપટ્ટો આખા ડ્રેસનો લુક ચેન્જ કરી શકે છે. પ્રિંટેડ ડ્રેસ હોય કે પછી પ્લેન ડ્રેસ હોય દુપટ્ટાથી આખા ડ્રેસનો

આંધ્ર પ્રદેશની હાથે પેઇન્ટેડ કે બ્લૉક-પ્રિન્ટેડ કલા છે. કુદરતી રંગો અને કલમ અથવા લાકડાના બ્લૉકથી પોરાણિક, ફૂલ કે મોરની જટિલ આકૃતિઓ બનાવવામાં આવે છે. ભારે કલમકારી દુપટ્ટા જાડા કોટન, રેશમ કે તુસ્સર પર બનાવાય છે અને ગાઢ ડિઝાઇનને કારણે વજનદાર લાગે છે.

લુક કેવી રીતે બદલે છે. કલમકારી દુપટ્ટો આખા અંગરખાને કલાત્મક અને વાર્તાત્મક બનાવી દે છે. જટિલ હાથેથી બનાવેલી આકૃતિઓ લુકમાં ઊંડાણ અને વિશિષ્ટતા ઉમેરે છે. સાદા કુર્તા કે સાડીને આ દુપટ્ટો સ્ટેટમેન્ટ લુક આપે છે. પહેરનારને બુદ્ધિમાન, સર્જનાત્મક અને સુંદર રીતે પરંપરાગત દેખાડે છે. કલા કાર્યક્રમો કે ફોર્મલ ઇવેન્ટ્સ માટે ખૂબ જ યોગ્ય લાગે છે. કલમકારી દુપટ્ટો બધાની પસંદ નથી, પરંતુ જે મહિલાઓને ફેશનનું જ્ઞાન હોય છે અને જે મહિલાઓને કંઈક હટકે પહેરવું હોય અને કાઉંડમાં જુદા તરી આવવું હોય તે મહિલા કલમકારી દુપટ્ટો પહેરવાનું પસંદ કરે છે.

ઉંમર અને શરીરના પ્રકાર મુજબ પણ ભારે દુપટ્ટો અલગ અસર કરે છે. યુવતીઓ માટે તે આકર્ષણ અને આત્મવિશ્વાસ વધારે છે, જ્યારે મધ્યમ વયની મહિલાઓ માટે તે ગૌરવ અને પરિપકવતા ઉમેરે છે. જેમની ઊંચાઈ ઓછી હોય તેમણે લાંબો અને ભારે દુપટ્ટો પહેરવાથી ઊંચાઈ વધેલી જેવી લાગે છે. જ્યારે મોટા શરીરવાળી મહિલાઓ માટે તે શરીરની રચનાને સંતુલિત કરીને વધુ સુંદર બનાવે છે. જોકે હેવી દુપટ્ટો પહેરતી વખતે કેટલીક સાવચેતી રાખવી જરૂરી છે. ખૂબ જ હેવી અને જાડો દુપટ્ટો લાંબા સમય સુધી પહેરવાથી અગવડતા થઈ શકે છે, તેથી પ્રસંગ અને સમય મુજબ પસંદગી કરવી જોઈએ. ઉનાળામાં હલકા કપડાના હેવી કઢાઈવાળા દુપટ્ટા પસંદ કરવા જોઈએ, જ્યારે શિયાળામાં ઊંની કે જાડા કપડાના દુપટ્ટા વધુ અનુકૂળ રહે છે.

આજની યુવતીઓ પરંપરાગત અને આધુનિકનું મિશ્રણ કરીને હેવી દુપટ્ટાને નવા રૂપમાં પહેરી રહી છે. કેટલીક વાર તેને જીન્સ અને ટોપ સાથે પણ સ્ટાઇલ કરવામાં આવે છે, જેનાથી એક અનોખો ફ્યુઝન લુક તૈયાર થાય છે. આ રીતે હેવી દુપટ્ટો માત્ર પરંપરાનું પ્રતીક નથી, પરંતુ આધુનિક ફેશનનું પણ મહત્વનું અંગ બની ગયો છે.

સારાંશમાં કહીએ તો હેવી દુપટ્ટો એક એવી વસ્તુ છે જે તમારા સાદા અંગરખાને વૈભવી, તમારા સામાન્ય લુકને વિશેષ અને તમારા વ્યક્તિત્વને વધુ આકર્ષક બનાવી શકે છે. યોગ્ય રંગ, ડિઝાઇન અને સ્ટાઇલ સાથે પહેરેલો હેવી દુપટ્ટો તમને ભીડમાં અલગ બનાવી દે છે. તેથી આગલી વાર જ્યારે તમે તમારા લુકને નવું રૂપ આપવા માગતા હો ત્યારે એક સુંદર હેવી દુપટ્ટો અજમાવી જુઓ. તમને જાતે જ અનુભવ થશે એક નાની વસ્તુ કેટલી મોટી અસર કરી શકે છે. ■

‘મુંબઈ સમાચાર’ના ફન વર્લ્ડમાં તમને રસપ્રદ માહિતી મળશે અને સાથે મજા પણ આવશે. પ્રત્યેક કોયડાના સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં જ નામ અહીં પ્રગટ કરવામાં આવશે. વાચકોએ તેમના જવાબ ઈ-મેઇલથી શુક્રવારે સાંજે ૬:૦૦ સુધી મોકલવાના રહેશે. ત્યાર પછી મોકલેલા જવાબ સ્વીકારાશે નહીં. વાચકોએ જવાબ funworld1822@gmail.com પર મોકલવાના રહેશે.

રાખ્તલાલિત્ય

૧	૨		૩		૪	૫	૬	૭
૮			૯			૧૦		
					૧૧			
૧૨	૧૩				૧૪			૧૫
	૧૬			૧૭	૧૮			
૧૯			૨૦			૨૧	૨૨	
૨૩	૨૪					૨૫		૨૭
૨૮		૨૯		૩૦			૩૧	
૩૨					૩૩			

આડી ચાવી

૧. સત દિવસ (૪)

૪. સંતોષ, દીક્ષ (૪)

૮. સોનું (૨)

૯. વ્યવસ્થા, ગોઠવણ (૩)

૧૦. છલાંગ (૩)

૧૨. નવું (૨)

૧૪. સામર્થ્ય, શક્તિ (૪)

૧૬. પ્રાર્થના (૨)

૧૭. દબાવો, ભપકો (૩)

૨૦. યુવાની (૩)

૨૧. પૃથ્વી (૨)

૨૩. રાત્રિ (૪)

૨૬. સીમા, મર્યાદા (૨)

૨૮. ઝરૂખો (૩)

૩૦. ગપ, ઊડતી વાત (૩)

૩૧. ટોર કે ફૂતરા પર બેસતી એક ખતલી માખી (૨)

૩૨. રામના પિતા (૪)

૩૩. સમારંભ (૪)

ઊભી ચાવી

૧. ઉપકાર, આભાર (૪)

૨. હવન, ચઢા (૨)

૩. તેરણ (૪)

૫. આસક્ત, લીન (૨)

૬. હાર (૪)

૭. તપસ્યા (૨)

૧૧. ફૂપા, મહેવળાની (૩)

૧૩. ચીજ (૨)

૧૫. છાશ (૨)

૧૭. ઔષધ (૨)

૧૮. ગર્વિષ્ઠ, અહંકારી (૨)

૧૯. નસીબ, ભવિષ્ય (૨)

૨૦. લગાર, થોડું (૩)

૨૨. વાટ, રસ્તો (૨)

૨૪. લાગણીનો ઉમળકો (૪)

૨૫. જંગલમાં વસવું તે (૪)

૨૭. પીરની કબરની વગા (૪)

૨૮. બાતલ કરેલું, નકામું (૨)

૨૯. ધનુષ, બાણ (૨)

૩૧. તોર, મંગરૂરી (૨)

ગયા વખતનો ઉકેલ

૧	૨	૩		૪	૫	૬	
૭	૫	જી	બી	૪	રિ	પા	લ
		૭	લ	૮	ટ	સો	
મં		૭	લ	૮	ટ	સો	ક
૯	૧૦			૧૧	કું	ચો	૧૨
૩	મ	તું		૧			ક
			૧૩	ત	બ	૧૪	બો
	મં						ચો
			૧૫	મ	નુ	૧૬	સા
			૩	મ	નુ	૧૬	સા
			૧૭	૨	જ	૧૮	મી
			૧	૨	જ	૨	વ
૧૯	૩	જી		૨૦	મ	લિ	૨૧
૨૨	જા	ત		૨૩	મા	હિ	૨૪
				૨૪	તા	ઝા	૨૬
૨૨	જા	ત		૨૩	મા	હિ	૨૪
૨૪	તા	ઝા		૨૬	સા	ધ	૨૮
૨૮	સા	ધ		૩૦	મા	હિ	૩૧
૩૦	મા	હિ		૩૧	મા	હિ	૩૨
૩૨	મા	હિ		૩૨	મા	હિ	૩૩

સુડોકુ-આજનો સવાલ

		૬			૭				
૫		૨							
૮	૮	૪	૫						૧
					૬		૪		૮
૮		૭	૩		૧	૨		૫	
૩		૬			૮				
૪					૭	૩	૮	૨	
							૯		૭
				૮				૧	

ફનવર્લ્ડમાં ઉમળકાભેર ભાગ લઈ સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં નામ અહીં આપ્યાં છે. અભિનંદન.

(૧) પુષ્પા પટેલ (૨) તાહેર ઔરંગાબાદવાલા (૩) શીરીન ઔરંગાબાદવાલા (૪) મહેશ દોશી (૫) સુભાષ મોમાયા (૬) નીતા દેસાઈ (૭) ભરત કજરીયા (૮) ભારતી બુચ (૯) ડો. પ્રકાશ કટકીયા (૧૦) શ્રીમતી ભારતી પ્રકાશ કટકીયા (૧૧) ધીરેન્દ્ર મુલરાજ (૧૨) પ્રતીમા પમાણી (૧૩) ભામીની સંપટ (૧૪) કિશોરકુમાર જીવણદાસ વેદ (૧૫) રસિક જુદાણી (ટોરન્ટો-કેનેડા) (૧૬) શ્રદ્ધા આશર (૧૭) ખુશરૂ કાપડીયા (૧૮) કમલ મટાલીયા (૧૯) લજ્જતા ખોના (૨૦) મીનખ કાપડીયા (૨૧) મહેશ એન. સંઘવી (૨૨) નેહુલ એમ. સંઘવી (૨૩) જ્યોતી ખાંડવાલા (૨૪) નિખિલ બંગાળી (૨૫) ભાવના કર્વે (૨૬) અમીશી બંગાળી (૨૭) વર્ષા સૂર્યકાંત શ્રોફ (૨૮) નંદીલાલ એ. ગોહી (૨૯) મધુલતા યંચેશ્વર મોંડક (૩૦) વીણા સંપટ (૩૧) દેવેન્દ્ર સંપટ (૩૨) અરવિંદ કામદાર (૩૩) અંજુ ઘેલીયા (૩૪) મુલરાજ કપૂર (૩૫) ડાન્યા સંતોકે (૩૬) નિતીન જયંતીલાલ બજરિયા (૩૭) ગિરીશ બાબુભાઈ મિસ્ત્રી (૩૮) જયવંત પદમશી મિખાલ (૩૯) નયના ગિરીશ મિસ્ત્રી (૪૦) અલકા વાણી (૪૧) જ્યોત્સ્ના ગાંધી (૪૨) દીનાબેન દલાલ (૪૩) ઈનાક્ષીબેન દલાલ (૪૪) રમેશભાઈ દલાલ (૪૫) અબ્દુલ્લા એફ. મુનીમ

ગયા ગુરુવારના જવાબ

ભાષા વૈભવ

A	B
ઓલી	ભીની
फळी	પાટિયું
खेळी	રમત
खंत	દિલગીરી
गोड	ગળ્યું

ગુજરાત મોરી મોરી રે:

દીકરો

ઓળખાણ પડી?

શક્તિ શર્મા

માઈન્ડ ગેમ :

સલીમા ટેટે

ચતુર આપો જવાબ માથું ખંજવાળો :
ખેદ

